Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.50 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $7.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

No. 195 LAISVĖS ANTRAŠAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Rugpjūčio-Aug. 19, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

KRISLAI

"Lenkų Karininkų Kūnai..."
Piknikas Be Automobilių.
Važiuotė Pasunkėjo.
Ponai, Jūs Ponai!
Rašo **R. MIZARA**

Amerikos spaudos korespondentai, apsilankę Oriole, praneša šiurpulingų žinių:

Kelios dešimtys tūkstančių Tarybų Sąjungos piliečių kūnų iškasami iš žemės ir gydytojų tiriami.

Tie tūkstančiai žmonių buvo vokiškųjų okupantų nugalabinti — vieni sušaldyti, kiti badu numarinti, treti sušaudyti — ir visi suversti į milžiniškus griovius ir ten žeme užversti.

Toki "viršžmogių" darbeliai surandami išlaisvintame Oriole!

Kai Raudonoji Armija išlaisvins Brianską, Smolenską, Novgorodą, Starają Russą, Minską, Kijevą ir kitus miestus, be abejo, suras dar pasibaisėtinesnių vokiškųjų žmogėdrų darbų.

Dabar galutinai paaiški dalykas dėl tų lenkų karininkų, kuriuos vokiečiai sakė suradę apkastus Smolensko srityje.

Tai buvo ne lenkų karininkų, bet Tarybų Sąjungos piliečių kūnai, tik vokiečiai juos lenkais pavadino ir pasakė, jog tai "bolševikų darbas." Na, o ponai lenkai reakcininkai vokiečiams patikėjo ir buvo pradėję kelti skandalą, kuris jiems neišėjo sveikaton.

Juo giliau į mišką — rasi daugiau medžių. Juo tolyn eisi į vokiečių okupantų užimtuosius kraštus — daugiau surasi jų kriminalybių.

Kriminalistai turės už tai atsakyti. Dėl to negali būti jokio abejojimo!

Sekmadienį dalyvavau Bostono apylinkės lietuvių piknike. Tai buvo, taip sakant, piknikas be automobilių — visai mažai automobilių tesimatė. Naturalu.

Privažiavimas į parką nėra patogus. Iš tolimesnių vietų—iš tokio Worcesterio, Hudsono, Montellos, Lowellio, Lawrencaus lietuvių buvo tik po kelis asmenis.

O vistik susirinko virš 1,000 žmonių. Aišku, mums, kurie įpratę Laisvės piknike matyti po 7-8 tūkstančius žmonių, šis piknikas buvo permažas. Bet atsižiūrint į visas aplinkybes —jis buvo gražus, geras, pasekmingas.

Didelė padėka pikniko rengėjams ir tiems, kurie jin atsilankė!

Prieš virš 10 metų, kai šitų žodžių rašytojui teko progos lankytis Tarybų Sąjungoj, tūli amerikiečiai ten sakydavo: Pažiūrėkit į Tarybų Sąjungos susisiekimo priemones: traukiniai kupini žmonių—ne taip, kaip Amerikoje...

Bet šiandien Amerikoje — tas pats. Traukiniai kupini žmonių. Tūliems teko stovėti visu keliu — iš Bostono į New Yorką. Žmonės džiaugiasi gavę vietos stovintiems važiuoti.

Bet niekas nerūgoja. Žmonės supranta padėtį. Žino to priežastis: mes gyvename karo laikotarpį; mes turime pasiaukoti; mes turime pirmiausiai žiūrėti, kad frontas būtų aprūpintas.

Esant Bostone, vienas žymus lietuvis profesijonalas man įteikė lenkų laikraštuką (anglų kalboj), leidžiamą Anglijoj. Jis pavadintas — **The Weekly Review.**

Vienas ponas ten rašo prieš baltarusius. Girdi, jie nėra tautinė vieneta. Lenkais užimtoje (prieš karą) Baltarusijos dalyje buvę įsteigta keletas baltarusiams mokyklų, bet pastarieji josna vaikų neleisdavę...

Tai negražus ponų šmeižtas prieš baltarusių tautą. Tenka pasakyti trumpai: **lenkai taip rūpinosi baltarusių tautinės kultūros kėlimu, kaip Vilnijos lietuvių.**

Nei daugiau, nei mažiau.

DIDŽIULĖ ORO BOMBŲ AUDRA PRIEŠ HITLERININKUS

Viename Tiktai Charkovo Sektoriuje Nukauta dar 4,000 Vokiečių

London, rugp. 18. —Raudonoji Armija užmušė 4,000 vokiečių, sudaužė 46 jų tankus, sugėmė nemažai priešų ir pagrobė daug ginklų ir amunicijos, ištaškant raudonarmiečiam nacių kontratakas, kurias hitlerininkai darė su pulkais naujų savo kareivių ir 100 tankų į vakarus nuo Charkovo, kaip praneša United Press.

Specialis Sovietų pranešimas sakė, jog Briansko fronte vakar sovietiniai kovūnai nubloškė vokiečius apie keturias mylias atgal ir atvadavo 60 miestelių ir kaimų. Berlyno gi radijas teigė, kad Sovietai pradėję jau ketvirtą šios vasaros ofensyvą Iziumo srityj, 75 mylios į pietų rytus nuo Charkovo.

Viename tik Briansko fronto sektoriuje raudonarmiečiai nušlavė 2,000 vokiečių ir sunaikino 36 jų tankus ir 69 kanuoles.

Charkovo apylinkėje Sovietų kariuomenė nukovė dar 900 nacių, sugėmė 135-kis, užėmė kelias gyvenamas vietas ir bendrai pagerino savo pozicijas.

Spas Demiansko sektoriuje, Smolensko apygardoje, rusai per dieną užmušė 2,000 vokiečių, atgriebė eilę gyvenamų vietų, sunaikino 12 nacių tankų ir 70 kanuolių ir dar pažygiavo pirmyn.

Sovietiniai lakūnai vėl bombardavo ir apšaudė vokiečių traukinius ir sandėlius Brianske, Roslavlyje, tarp Briansko ir Smolensko; Barvenkovoj, Slaviansk e ir kitur nacių užnugarėje.

Amerikiečiai ir anglai dalina maistą Sicilijos gyventojams. Vokiečiai maistą iš jų plėšė, o Talkininkai juos maitina.

AMERIKIETIS KAPITONAS RICKENBACKER GRAŽIAI ATSILIEPIA APIE SOVIETUS

New York. — Sugrįžęs iš Sovietų Sąjungos, amerikietis lakūnas kapitonas Edward V. Rickenbacker sakė laikraščių reporteriams:

"Visur Sovietų Sąjungoje aš radau gilų kareivių ir komandierių įsitikinimą, kad bus laimėta galutinoji pergalė.

"Rusų armija turi milžinišką rezervų skaičių, kurie gerai lavinami ir turi puikias ypatybes kaip kovotojai. Rusų kareiviai gerai maitinami ir gerai aprengti...

"Nėra nei mažiausio reikalo bijoti, kad Rusija nedarytų atskiros taikos. Bile kraštas, netekęs tiek vyrų kaip Rusija, būtų pilnai pasiryžęs kovoti iki pergalės."

Rusų "pastagos visuotinam karui yra didžiausios visame pasaulyje", pažymėjo kap. Rickenbacker, pridurdamas, kad turi būt panaikintas nepasitikėjimas, kurį tam tikri elementai kursto prieš Rusiją:

"Didysis Rusijos troškimas po karo tai bus atsteigti savo šalį, o ne kokias naujas žemes užimti."

Stalinas negali dalyvauti prez. Roosevelto pasitarimuose su Anglijos premjeru Churchillu, nes jis yra labai užsiėmęs tiesioginėmis pareigomis, sakė Rickenbacker:

"Mes turime atsiminti, kad jis yra galva didžios tautos, vedančios visuotinį karą, ir mažai teturi laiko bet kokiems kitiems dalykams."

(Tąsa 5-me pusl.)

Jungtinių Valstijų Lakūnai Skaudžiai Smogė Japonams

Australija, rugp. 18.—Oficialiai pranešta, kad Amerikos lakūnai su australų pagalba sunaikino 120 Japonijos lėktuvų pačioje jų stovykloje Wewake, Naujojoj Guinejoj; sužalojo dar 50 japonų lėktuvų ir užmušė apie 1,500 priešų karių. Buvo numesta 10 tūkstančių bombų į tą japonų karinę bazę, 340 mylių į šiaurvakarius nuo jų uosto ir tvirtumos Salamaua.

Amerikiečių-Anglų Padaryti Nuostoliai Priešam Sicilijoj

Šiaur. Afrika, rugp. 18.—Generolas Eisenhower pranešė, jog iki rugpjūčio 10 d. Sicilijoj buvo užmušta, sunkiai sužeista bei nelaisvėn paimta 167,000 italų ir vokiečių.

Nuo rugp. 5 iki 17 d. amerikiečiai ir anglai padarė sekamų nuostolių fašistų laivams ir laivukams, kuriais hitlerininkai bėgo iš Sicilijos į Italiją:

34 laivai bei motorinės valtys sunaikinta, 47 išmušta iš veikimo ir 225 labai sužalota.

Su tais laivais ir valtimis žuvo ir daug priešų kareivių.

Lietuviai Kovūnai Traukia į Vakarus

Maskva. — Ustis Palemonas rašo apie herojiškus lietuviškų Raudonosios Armijos pulkų žygius:

Vokiečiai beveik per ištisus dvejus metus drūtino savo pozicijas Oriolo apylinkėj, toj fronto dalyj, kurią gynė lietuviški Raudonosios Armijos junginiai.

Kuomet buvo duota įsakymas pradėt ofensyvą prieš Hitlerį, lietuviai entuziastiškai metėsi atakuot priešus, pasiryžę maršuoti į vakarus.

Lietuvių pulkai, sukietėję mūšiuose, gerai ginkluoti ir su pakilusia dvasia, visu įkarščiu puolė vokiečius. Jie persigrūmė per ruožtą, užverstą krūvomis vokiečių lavonų; prasiveržė per minų laukus ir spygliuotų vielų užtvarus, po įtūžusia priešų ugnim, ir užklupo nacius pačiuose jų apkasuose. Čia lietuviai durtuvais ir kitais šalto plieno ginklais sumušė hitlerininkus taip, kad tik likučiai priešų ištrūko.

Vydamiesi vokiečius per jų galvas, lietuviai raudonarmiečiai sulaužė ir antrąją nacių apsigynimo liniją. Tuomet užsikūrė baisios kautynės prie dviejų gyvenamųjų vietų.

Lietuviai su artilerijos pagalba sutriuškino vokiečių apsigynimus, nušlavė priešus ir komandoje Motiekos ir Šurkaus paėmė abi tas vietoves. Tai buvo įžanga į žymų vaidmenį, kurį lietuvių pulkai suvaidino pergalingame Raudonosios Armijos ofensyve.

Grumdamiesi tolyn į vakarus, lietuviai kovūnai po atkaklaus mūšio perkirto svarbų geležinkelį, naudojamą likusiųjų Oriole vokiečių, ir užėmė didelę to geležinkelio dalį.

Lietuviai tęsė ofensyvą, naikindami stipriuosius priešų punktus, atvadavo kelias gyvenamas vietas, nušlavė tūkstančius priešų ir paėmė nelaisvėn didelį skaičių hitlerininkų.

Nuo liepos 15 iki 31 d. lietuviški Raudonosios Armijos pulkai nužygiavo 60 kilometrų pirmyn nuo pradinių savo pozicijų. Rugpjūčio pradžioje lietuviai nubloškė hitlerininkus dar kelis kilometrus atgal, sudaužė vokiečių kontratakas ir sulaužė jų pasipriešinimus.

Pergalingojo ofensyvo ugnyje gema nauji didvyriai. Auga šlovė lietuvių kovūnų, kurie gina savo tautos garbę ir laisvę, veikliai kovodami už Tarybinės žemės atvadavimą, mušdami Hitlerio gaujas.

Lietuvių pulkai veržiasi vis tolyn ir tolyn į vakarus.

Laisva Tarybinė Lietuva, mylimas gimtasis Vilniaus kraštas — tai vadovaujančios žvaigždės sunkioje ir garbingoje jų kovoje. O kiekvienas jų žingsnis pirmyn, kiekvienas pasisekimas artina išlaisvinimo valandą lietuvių tautai.

London, rugp. 18. — 50 vokiečių lėktuvų bombardavo šešias vietas Anglijoj; užmušė kelis žmonės. Anglai nušovė žemyn 7 nacių lėktuvus.

Berlyno radijas pasakojo, kad ir dalies vokiečių pabėgimas iš Sicilijos tai esą jų "pergalė."

Šimtai Amerikos Lėktuvų Naikino Karo Fabrikus Vokietijos Gilumoje

London, rugp. 18. — Dideli būriai Amerikos bombanešių, nulėkdami daugiau kaip 500 mylių iš Anglijos į Vokietijos gilumą, sprogdino ir degino karinius nacių fabrikus Švainfurte ir Regensburge, netoli senojo rubežiaus tarp Čechoslovakijos ir Vokietijos. Jie patraikė bombomis į tris iš svarbiausių karinių Vokietijos dirbyklų, kur gaminama didžiosios kanuolės ir lėktuvų ir tankų dalys.

Kiti Jungtinių Valstijų bombanešiai, atskridę iš Šiaurių Afrikos, tuo tarpu atakavo nacių lėktuvų aikštes Istres le Tube ir Salon, netoli Vidurželio Jūros, pietinėje Francijoje, kur supleškino daug priešų lėktuvų ant žemės.

Vien Marseille apylinkėj sudaužyta 150 nacių lėktuvų.

Dingo 36 didieji Amerikos bombanešiai ir penki lėktuvai kovotojai, bet amerikiečiai nušovė žemyn 33 nacių lėktuvus.

ANGLŲ LAKŪNAI ATAKAVO BERLYNĄ, PEENEMUENDE IR KT. NACIŲ PUNKTUS

London, rugp. 18. —Anglijos bombanešiai pleškino Peenemuendę, didžiausią karinių išradimų centrą prie Baltijos Jūros, Vokietijoj. Kiti anglų bombininkai atakavo Berlyną, taipgi lėktuvų aikštes, uostus ir kitus taikinius Francijoj, Italijoj, Belgijoj ir Holandijoj.

Amerikos lėktuvai ardė ir degino nacių fabrikus ir vakariniai - pietinėje Vokietijoje ir orlaivių stovyklas pietinėje Francijoje. Viso talkininkai neteko 41-no lėktuvo.

Nacių Armija Užvaldė Šiaurinę Italiją

Berne, Šveic. — Devyniolika nacių armijos divizijų, apie 300 tūkstančių kariuomenės, faktinai užvaldė šiaurinę Italiją per paskutines dvi dienas, kaip teigia atėjusios Šveicarijon žinios iš Italijos. Vokiečiai sako, kad jie turėję paimt tvarkos palaikymą į savo rankas todėl, kad italų kariuomenė ir policija nepajėgė suvaldyt įsisiubavusių minių — reikalaujančių taikos demonstrantų ir streikierių.

Milano, Veronos ir Como miestų majorai pasitraukė iš tarnybos, neva protestuodami prieš nacių pasigrobimą galios. Sakoma, kad hitlerininkai areštavo didmiesčio Milano majorą.

Talkininkai Praleidžia Antro Fronto Progą, --Sako Raud. Žvaigždė

Maskva, rugp. 18. — Sovietų kariuomenės laikraštis, Raudonoji Žvaigždė rašo, kad Jungtinės Valstijos ir, Anglija praleidžia geriausią progą užpult antruoju frontu nacius vakarinėje, Europoje, kuomet Sovietai galingu ofensyvu pliekia hitlerininkus.

Tas Raudonosios Armijos laikraštis, rašydamas apie prezidento Roosevelto sueigą su Anglijos premjeru Churchillu, ragina talkininkus bent dabar paskubėti ir įsiveržti į vakarų Europą.

Talkininkai Pliekia Vokiečius Italijoj

Šiaur. Afrika, rugp. 18.—Jungtinių Valstijų ir Anglijos bombanešiai ir greitieji kovos lėktuvai neatlaidžiai žudo vokiečius, ištrūkusius iš Sicilijos į pietinę Italiją.

Talkininkų didžiosios kanuolės iš Messinos pakrančių, Sicilijoj, nuolat baubia, ardydamos artimuosius uostus ir fortus pietinėje Italijoje. Sunkioji fašistų artilerija iš Italijos bombarduoja Messiną.

Paimta Nelaisvėn Dar Tūkstančiai Fašistų

Pirm talkininkams visiškai užimant Siciliją, jie paėmė nelaisvėn iki 130 tūkstančių italų ir vokiečių karių. Dabar gi esą ar būsią suimta dar apie 40,000 likusių Sicilijoj priešų, kaip neoficialiai skaičiuojama.

Galutinai nušluodami fašistų jėgas Sicilijoj, amerikiečiai ir anglai taipgi pagrobė daug tankų, didžiųjų kanuolių ir kitų stambių Ašies pabūklų, — nors Berlynas blofino, būk naciai perkraustę visus savo ginklus iš Sicilijos į Italiją.

Šiaur. Afrika. — Šimtai Amerikos ir Anglijos lėktuvų be atlaidos bombarduoja priešus visoj pietinėj Italijoj iki Neapolio.

Maskva, rugp. 18. — Sovietų kariuomenė pralaužė nacių apsigynimo liniją į pietų rytus nuo Charkovo.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER ST., BROOKLYN, 6, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President Jos. Weiss
Secretary Treasurer D. M. Sholl
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.50
United States, six months	$3.50
Brooklyn, N. Y., per year	$7.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.75
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Darbo Unijų Vienybės Atidėliojimas

Spaudos atstovams William Green pareiškė, kad darbo unijų organinės vienybės dar greitai nebus. Jos gali nebūti dar šešius metus ar daugiau.

Green kaltina CIO vadovybę. Bet jo pareiškimas parodo, kad jis pats ir visa Federacijos vadovybė yra daug kaltesni už tokios vienybės nebuvimą. Jis sako, kad Federacijos Pild. Taryba tebesilaiko tos pačios propozicijos, kurią buvo pasiūlius dar 1938 metais. O ta propozicija yra tokia: Penkios ar šešios unijos, kurios 1935 metais išstojo iš Federacijos ir suorganizavo CIO, turi vienos sugrįžti į Amerikos Darbo Federaciją. Kitų gi CIO unijų likimas bus tik vėliau išspręstas. Bet tokių unijų yra apie trysdešimts. Kai kurios iš jų yra labai didelės, turi po kelius šimtus tūkstančių narių, kaip, pavyzdžiui, United Electric and Machine Workers unija.

Federacija tų unijų nenori priimti. Vadinasi, Federacijos vadai nori sugriauti CIO, o ne suvienyti unijas. Aišku, kad tokiomis sąlygomis jokia unijų vienybė neįmanoma. Jokia nuoširdi CIO vadovybė negali tokias Federacijos sąlygas priimti.

Taigi, pamatiniai, už nebuvimą vienybės atsako Federacijos vadovybė. Ar ilgai jinai galės palaikyti unijų pasidalinimą, tai tik ateitis parodys. Gaila, kad Federacijos viduje nesusidaro smarkesnio judėjimo už unijų vienybę. Perdaug atsiduodama viršūnėms.

Nereikia nė kalbėti apie unijų vienybės reikalingumą. Jeigu Amerikos organizuoti darbininkai nepajėgia atsilaikyti prieš reakciją, jeigu Kongresas dažnai tyčiojasi iš darbininkų, tai vyriausia todėl, kad apie trylika milijonų organizuotų darbininkų nesusikalba. Dažnai Amerikos Darbo Federacija tempia į vieną pusę, o CIO į kitą. Dar yra geležinkeliečių brolijos su apie milijonu narių, kurios irgi laikos savo atskiros politikos. Vadinasi, turime tris didelius unijų centrus. Jie ne tik vienas su kitu nesusikalba pačiais svarbiausiais klausimais, bet labai dažnai vienas prieš kitą kovoja. To pasidalinimo ir trynimosi nepajėgė prašalinti nei prezidentas Rooseveltas, nei karo reikalai.

Pvyzdžiui, yra manoma, kad prezidentas sutiktų paskirti Darbo Departmento sekretorium unijistą, vietoje dabartinės panelės Perkins. Reiškia, unijos turėtų atstovybę prezidento kabinete. Bet iš kurio tų trijų centrų žmogus turėtų būti tuomi atstovu? Jei jis bus iš Federacijos, bus nepasitenkinimas iš CIO ir geležinkeliečių brolijos pusės. O jeigu iš anų kurio žmogus bus paskirtas, valdžia negalės susikalbėti su Federacijos vadovybe. Todėl prezidentas geriau visai neįsileidžia nei vieno unijisto į savo kabinetą. Bet tokia padėtis labai nesveika ir valdžiai, ir unijoms, ir kraštui.

Todėl šis William Green pareiškimas nesusilauks pasveikinimo iš tų, kurie trokšta gero darbo žmonėms. Tasai pareiškimas tiktai padidins nusiminimą ir paakstins unijose ginčus.

Svarbiųjų Mūšių Dar Tebelaukiame

Karinės Mobilizacijos Ofiso direktorius James F. Byrnes darė pranešimą Amerikos žmonėms. Tai buvo ir pranešimas apie karo reikalus ir labai rimtas persergėjimas Amerikai ir visam laisvajam pasauliui. Tasai persergėjimas neturėtų praeiti be didžiausio dėmesio.

Karo galo dar nesimato. Kurie sapnuoja apie greitą karo baigimą, apsigaudinėja save ir apgaudinėja Ameriką. Iki šiol Talkininkai nesunaikino daugiau, kaip septynius procentus Hitlerio karinių jėgų. Patys didžiausi ir svarbiausi šio karo mūšiai dar ateis. Mūsų dideli laimėjimai rytiniam fronte arba Afrikoje bei Sicilijoje, arba Pacifike neateina be didelių nuostolių. Būkime pasiruošę dar daug didesniems pasiaukojimams. Darbuokimės daugiau ir nuoširdžiau!

Tai toks buvo Byrnes pranešimo turinys. Su juomi reikia pilnai sutikti. Jis teisingas. Pavojingiausia Jungtinėms Tautoms tendencija, tai perdėtas optimizmas, apsvaigimas dalinais pasisekimais, perkainavimas laimėjimų.

Šiuo tarpu pateisinamas tiktai vienas optimizmas, tai tikėjimas į karo laimėjimą. Be tokio tikėjimo laimėjimas nebūtų galimas. Bet tasai tikėjimas turi gimdyti pasiryžimą. Negalime sakyti, kad tuo pasiryžimu yra pilnai persiėmus Amerikos liaudis. Gal todėl, kad karas nuo Amerikos labai toli. Gal ir todėl, kad dar nei viena priešo bomba nėra nukritus ant Amerikos žemės. Bet nors tas žinojimas, kad mūsų jauni kovotojai šimtais krinta įvairiuose karo frontuose, turėtų prikelti visą Ameriką į didžiausias pastangas. Kiekvienas apsileidimas namie ilgina karą. Kiekviena nauja diena pasiima naujas aukas.

Briansk ir Charkov

Dideli ir desperatiški mūšiai eina už tuodu miestu. Raudonoji Armija jau Charkovo gatvėse. Bet priešas tebesilaiko ir kovoja už kiekvieną pėdą, už kiekvieną pastatą.

Brianską jau pradeda pasiekti Raudonosios Armijos didžiosios kanuolės. Tai kitas be galo svarbus nacių koncentracijos punktas. Jojo paėmimas reikštų pralaužimą vokiečių fronto. Raudonoji Armija, matyt, yra pasiryžus Brianską paimti.

Hitlerio visa laimė tame, kad Talkininkai neturi atidarę antro fronto. Šis Raudonosios Armijos ofensyvas, jeigu jis būtų padedamas frontų iš vakarų, būtų jau laimėjęs ne tik Brianską ir Charkovą, bet taipgi Smolenską ir Kijevą. Naciai jau būtų nugrūsti iki Dniepro. Kiekvienas antro fronto atidarymo atidėliojimas sunkina Raudonosios Armijos operacijas ir didina jos aukas, ilgina karą ir atideda galutiną pergalę.

Dar Apie Chinijos Vidujinę Padėtį

Neseniai šioje vietoje kalbėjome apie Sovietų žurnalisto Rogoff straipsnį apie kritišką vidujinę padėtį Chinijoje. Rogoff nurodinėjo, kad Chiang Kai-sheko valdžioje yra pavojingų elementų, norinčių susitaikyti su Japonija ir sukurti civilinį karą Chinijoje. Tie elementai sušilę darbuojasi išprovokavimui susikirtimo tarpe valdžios ir komunistų.

Dabar apie tai rašo amerikietis žurnalistas Brooks Atkinson, kuris randasi Chunkinge. Atkinson patvirtina tai, ką rašė Rogoff. Jis rašo apie "spaudimą ant Chiang Kai-sheko valdžios likviduoti komunistus ir jų vadovaujamus distriktus". Bet jis tikisi, kad civilinio karo bus kaip nors išvengta, nes nei valdžia, nei komunistai jojo nenori. Pasak Atkinson, svarbiausias Chinijos komunistų reikalavimas yra tas, kad Chinijos Komunistų Partija būtų įstatymais, legališkai pripažinta, kad jai būtų leista atvirai ir viešai veikti, kaip veikia Kuomintango partija.

Nuo to reikalavimo, žinoma, komunistai negali atsisakyti. Ir jeigu valdžia vėl pasimos spėka komunistų judėjimą nuslopinti, Chinijoje kils pražutingas civilinis karas. Laimėtoju išeis tiktai Japonija. Vadinasi, viskas priklauso nuo Chiang Kai-sheko valdžios. Jeigu joje paims viršų reakcinis elementas, Chinijai prasidės baisios dienos.

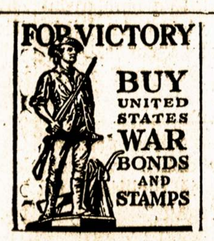

Ar Reikalingas Amerikos Lietuvių Suvažiavimas

Kuomet šeimą ištinka nelaimė, jos visi nariai rūpinasi tą nelaimę kuo greičiausiai prašalinti. Tą pat galime pasakyti ir apie valstybę, tik mieruodami platesniu mastu.

Kad ištiko baisiausia nelaimė mūsų tėvynę Lietuvą, tai apie tai rodosi visiems aišku ir nereikia nei kalbėti, o stverties kuo kas galėdamas ją gelbėti iš tos nelaimės; nesvarbu, kur mes būtume. Bet ar iš tikrųjų pas mus visus yra vienodi troškimai? Ar mes tą jaučiame visi, kaip vienos šeimos nariai? Pagaliaus, ar mes visi turime teisę tais dalykais rūpintis? Pasirodo, jog ne.

Kuomet mūsų šalį prispaudė fašizmo batas ir iš po jo patvino kraujų upeliai, tai atsirado keista kolekcija, kuri nori monopolizuoti Amerikos lietuvių išeiviją. Didžiumoje, ta kolekcija susideda iš tų, kurie Lietuvoje nėra išarę nei vienos vagos, nėra nuvarę nei vieno pradalgio, nėra apsukę nei sykio spragilu, bet jie mano, jog tik jie turį teisę kalbėti apie Lietuvą ir tik nuo jų tepriklauso Lietuvos likimas.

Dabar fašistuojančioj spaudoj atsivėrė tvanas, kad sušaukti Pittsburghe "Amerikos Lietuvių Konferenciją." Bet toje jų konferencijoje neturės teisės dalyvauti: dešimt tūkstančių Lietuvių Darbininkų Susivienijimo narių, apie septyni tūkstančiai Literatūros Draugijos narių, Darbininkų Meno Sąjunga, Moterų Sąryšis ir šimtai mūsų pašalpinių draugijų bei kliubų. Kitais žodžiais tariant, toje konferencijoje neturės teisės tarti savo žodžio tie, kurie pureno Lietuvos dirvonus, šienpjūviai ir verpėjos.

Tai turėdami omenyje, perskaičius "Laisvėje" tilpusį editorialą, mes, Bostono 17 veikėjų, susirinkę rugpjūčio 12 d., plačiai apkalbėję reikalą, priėjome prie išvados, jog būtinai reikia sušaukti visus Amerikos išeivijos lietuvius į bendrą suvažiavimą, kuriame kiekvienas turėtų pilną teisę tarti savo žodį Lietuvos klausimu.

Kad tokis suvažiavimas būtų pasekmingesnis, mes raginsime Massachusetts ir apylinkės apskričius, kad jie sušauktų artimiausioj ateityje bendrą konferenciją, kurioje būtų galima paruošti mūs išeivijos visas organizacijas, kad jos dalyvautų minėtame suvažiavime.

Pasitarimo sekretorius,
J. Petruškevičius.

Marksas apie Sicilijonus

Gegužės 17 dieną 1860 metų Karolis Marksas parašė straipsnį apie Siciliją ir jos žmonių kovas. Tas straipsnis tilpo New Yorko dienraštyje "Tribune," kuriame Marksas sistematiškai rašinėjo.

Rašydamas savo straipsnį, Marksas dar nežinojo, kad gegužės 11 dieną garsus Italijos patriotas Garibaldi išsikėlė Sicilijon su savo maža armija, susidedančia iš liuosnorių. Garibaldi pradėjo kovą už Sicilijos ir visos Italijos išlaisvinimą, kuri tuomet buvo suskaldyta ir vilko svetimą jungą. Ką Marksas sako apie Siciliją ir jos žmones?

Jis sako: "Sicilijonai yra mišinys beveik visų pietinių ir šiaurinių rasių. To krašto aborigenai (pirmutiniai gyventojai) buvo sikaniečiai (Sicanians), paskui finikiečiai, kartagenai, grekai ir vergai iš visų nepasviečių, kuriuos atgrūsdavo ton salon karai. Paskui sekė arabai, normanai ir italai. Nepaisant, kaip viskas transformavosi ir keitėsi, sicilijonai kovojo ir dabar kovoja už savo laisvę."

Marksas tęsia: "Daugiau kaip trisdešimts šimtmečių atgal Sicilijon įsiveržė daug geriau apsiginklavę kartageniečiai, o vėliaus grekai. Sicilijonai turėjo nusilenkt, bet niekados nepasidavė nei vieniems, nei kitiems. Per ilgą laiką Sicilija buvo karo vieta grumtynėse tarp kartageniečių ir grekų."

Paskui įsiveržė Romos legionai, kurie nukariavo grekus ir kartageniečius. Jei ir pirmiau Sicilijos žmones grobdavo vergais, tai prie Romos valdžios vergija dar labiau išsiplėtė. Marksas primena, kad vieną kartą mieste Prarorma (Dabar Palermo) vergijon buvo parduota 30,000 žmonių.

"Romiečiai, sako Marksas, vertė nesuskaitomus vergų būrius dirbti Sicilijos laukuose, kad Sicilijos kviečiais išmaitintų Amžinojo Miesto (Romos) biednus proletarus. Vergais buvo verčiami ne tik vietos gyventojai. Vergus importuodavo ir iš kitų vietų. Baisus žvėriškumas Romos prokonsulų ir prefektų yra žinomas kiekvienam, kas turi bent kiek supratimo apie Romos istoriją."

Romai valdant Siciliją, ten kelis kartus įvyko siaubingi vergų sukilimai. Sicilijonai mokėjo kovot už savo laisvę.

Marksas rašo: "Kuomet Romos imperija pradėjo byrėt, Siciliją užpuolė kiti įsiveržėliai. Tūlą laiką Sicilija valdė maurai. Sicilijonai jiems priešinosi visuomet ir laipsniškai išsikovojo sau šiek tiek laisvės. Kuomet viduramžių tamsybes pradėjo sklaidyti aušra, sicilijonai jau buvo išsikovoję sau įvairių laisvių. Jie jau turėjo konstitucinę valdžios užuomazgą, ko tuo laiku dar niekur kitur nebuvo. Sicilijonai balsavimu nustatė, kiek jų valdžia ir karaliai turėjo turėt pajamų. Sicilijos žemė visuomet buvo mirtinai pavojinga prispaudėjams ir įsiveržėliams."

Toliaus Marksas pasakoja, kaip sicilijonai kovojo su Aragonais, Burbonais ir Hapsburgais.

Tais laikais, kada Marksas rašė čia ciuojamą straipsnį ir kada Garibaldi legionai pradėjo kovą už tautinį italų išlaisvinimą ir jų žemių apvienijimą, Siciliją valdė ispaniški Burbonai (Franciškus II). Sicilijoj įvyko visa eilė sukilimų prieš neapkenčiamą monarchiją. Kuomet Sicilijoj pasirodė Garibaldi, dirva jo veiksmams buvo paruošta. Išlaisvinę Siciliją, garibaldiečiai puolė Neapoly viešpatavusius Burbonus ir juos iš ten išvijo. Po to nedaug praėjo laiko ir Italija buvo suvienyta.

Kalbėdamas apie Burbonus, kuriuos jis vadina "nelemtai paskilbusiais," Marksas nesigaili ir Anglijos atžagareivių, kurie per pirštus žiūrėjo į Burbonų siutimą Neapoly ir Sicilijoj. Marksas sakė, kad kas nepakeistų Burbonus (kuriuos jis vadino idiotais ir kraujalakiais), vis-viena Sicilijai ir Italijai bus geriau. Taip ir buvo, kuomet tie tironai buvo nuversti.

Kaslink Anglijos valdžios, tai reikia tą pasakyt, kad jei ne pradžioj, tai vėliau ji rėmė Garibaldi.

Beje, Marksas savo straipsny prie gėdos stulpo prikalė jezuitus ir bendrai klerikalus, kurie buvo liaudies ir jos laisvės priešai.

Vilniškis.

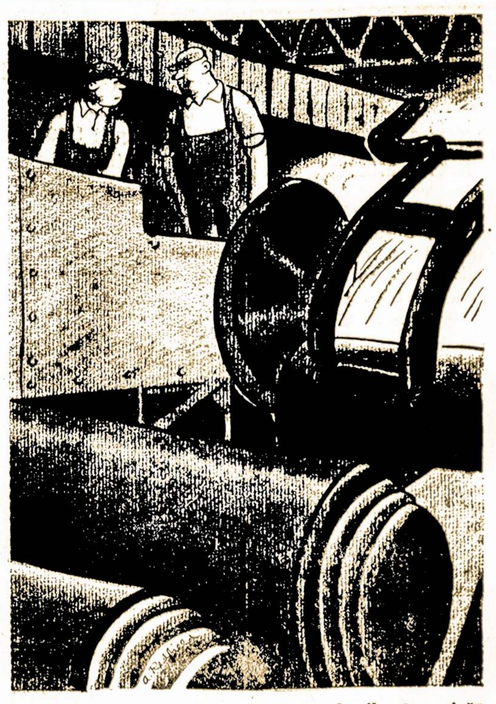

dabar irgi eis prieš Mussolinį." Šią karikatūrą piešė Kapitalistinio laikraščio spaustuvėje: "Džio, sulaikyk presą. Redaktoriai nutarė pakeisti editorialą. Jie

Laisvės Reikalai

Šiemet, kaip ir anksčiau, Laisvės vajus gavimui naujų skaitytojų prasidės su 1-ma diena spalių — October. Be prašymų ir be raginimų visi jauskimės, jog tai kiekvieno iš mūs yra būtina užduotis darbuotis, kad vajus pavyktų. Iš anksto apie vajų priminame, iš anksto visur reikia prisiruošti vajui. Šiemet bus lengviau negu bent kada gauti Laisvei naujų skaitytojų. Nes Laisvės teisinga linija karo metu juo labiau pakėlė jos prestyžą.

Geistina, kad visi, kurie yra buvę anksčiau Laisvės vajininkais, stotų į kontestą šiemet. Taipgi labai pageidaujame naujų vajininkų. Tegu priešų užpuolimas ant mūsų dienraščio sukelia mūsų krūtinėse geismą gauti daugiau naujų skaitytojų savo dienraščiui negu bent kada anksčiau. Tas būtų skaudus smūgis Laisvės skundikams.

Bylos vedimui aukų šiuom kartu gavome:

Leo Angle (Endziulis), Berkeley, Calif. **$10.**

Walter ir Milda Žukai ir M. Stanelienė, Elizabeth, N. J., aukavo **$5.** Taipgi **po $5:** William Skodis, užlaiko užeigą po 564 Wythe Ave., Brooklyne, Juozas Shukis, So. Boston, Mass., E. Bernotienė, Brighton, Mass.

Po $3.50: P. P. Grybas, Aberdeen, Wash., ir Frank Zavis, Bethlehem, Pa. T. Grybas, Aberdeen, Wash. **$3.**

Po $2: Susanna Shukis ir Olga Shukis, So. Boston, Mass., A. M., Brooklyn, N. Y.

Po $1: Walter Keršulis, Brooklyn, N. Y., Pranas Balsys, New London, Conn., Chas. Naktinis, Brooklyn, N. Y., Wm. ir Mary Lasky, Brooktondale, N. Y., Liudvikas Špokas, New York City, N. Y., ir A. Zurnis, Brooklyn, N. Y.

J. Jasiunas, Stratford, Conn., **50c.**

V. J. Stankus, Easton, Pa., prisiuntė naują metinę prenumeratą ir taipgi Fr. Madison, Youngstown, Ohio, prisiuntė naują metinę prenumeratą.

Laisvės redaktorius R. Mizara kalbėjo piknike rugp. 15 d., Bostono apylinkėje, parvežė naują metinę prenumeratą ir aukų sekamai: **Po $5:** Ant. Beliškevičius, Cambridge, Mass., (taipgi $2 Popieros Fondui), Petras Andruliūnas, Cambridge, Mass., Liudvikas Čilabaitis, Brooklyn, Conn. **Po $1:** Motiejus Grigas, Stoughton, Mass. ir St. Rainard, Dorchester, Mass., R. Chulada, Lowell, Mass., **50c.**

S. Kuzmickas, Shenandoah, Pa., prisiuntė **$46** pelno nuo lietuvių organizacijų pikniko įvykusio 1 d. rugpjūčio ir **$10** nuo ALD LD 9-to Apskričio.

Aukų rinkėjams, pasidarbavusiems parengimuose ir visiems aukuotojams dėkuojame už paramą.

Laisvės Administracija.

IŠ OKUPUOTOS LIETUVOS

Lietuvos valstiečiai sabotuoja Okupantų Įsakymus

Okupantų spauda, leidžiama vokiečių ir lietuvių kalbomis Lietuvoje, o taip pat Kauno ir Vilniaus radijas visą laiką skundžiasi, kad Lietuvos valstiečiai nevykdo privalomų žemės ūkio produktų pristatymų. Nieko nepadeda kvietimai "susiprasti", nieko nepadeda ir siuntimai į Dimitravos bei Pabradės koncentracijos stovyklas, nei nušalinimas iš ūkių. Privalomų pristatymų vykdymo reikalams buvo pašvęstas neseniai Rygoje įvykęs Ostlando apygardų vokiečių komisarų pasitarimas ir sausio 20 d. sušauktas Vilniuje pieno ūkių atstovų suvažiavimas.

Vokiečių fašistų laikraštis "Hamburger Fremdenblatt" sausio 28 d. numeryj rašo apie Rygoje įvykusio Ostlando apygardų komisarų pasitarimo išdavas: "Pirmiausia pasitarime buvo svarstomi karinės ir ūkinės reikšmės klausimai. Į visus su tuo susijusius klausimus reikia prieiti iš to požiūrio, kad Ostlandas turi patikinti kariuomenės aprūpinimą." Kuo tai kvepia Lietuvos valstiečiams, šiek tiek žemiau paaiškina tas pats laikraštis: "Karas prieš bolševizmą reikalauja eilės žiaurių priemonių."

UŽ LIETUVOS LAISVĘ

Mitingas Fronte

Laukais dar ritosi įnirtusių kovų dundėjimas. Tolumoje buvo girdėti patrankų griausmas ir minų sprogimai, kada mūsų lietuviškųjų dalinių kariai po ilgų ir atkaklių kovų su priešu suėjo į savo mitingą. Jie rinkosi cerkvėje, apdaužytoje vokiškų artilerijos sviedinių, kurios skliautuose dar galėjai įžiūrėti neryškius buvusių pavelkslų bruožus. Kariai atvyko iš pirmųjų fronto linijų, kur dar tik prieš valandą jie atkakliai kovėsi su priešu. Vieni jų stovėjo skardžioje cerkvės erdvėje, kiti sėdėjo prie čia pat rusenančio laužo. Cerkvės asloje stūksojo vokiški sunkvežimiai, gulėjo šaudmenys, raičiojosi vokiškos kaskės. Kovotojai buvo apsivilkę milinėmis, apneštomis kovų dūmais, jų per pečius persverti šautuvai ir automatai dar nebuvo atšalę nuo paskutinių šūvių. Tai buvo rūstus ir didingas vaizdas, tartum prieš tavo akis būtų stovėję mūsų senovės didvyriai, kupini nepalaužiamos valios laimėti. Toji kovos ir laimėjimo dvasia spindėjo iš karių veidų ir degė jų nemigo išvargintose akyse, žybsinčiose nenumalšinamo kovos pasiryžimo ir kerštо liepsna.

Dalinio vado pavaduotojas drg. Macijauskas, nuo pat pirmosios mūsų lietuviškųjų dalinių kūrimosi dienos buvęs vienas energingiausių jos organizatorių ir vadų, sveikina į frontą atvykusius svečius —Tarybų Lietuvos valdžios atstovus ir patikina juos, kad mūsų kariai, meilę tėvynei įrodę savo krauju ir gyvybėmis mūšių laukuose, ir ateity dar narsiau kovos dėl savo socialistinės Tėvynės laisvės ir laimės.

Po jo gilia, ugninga kalba į karius kreipiasi LKP (b) CK sekretorius drg. Sniečkus.

— Kovose su amžinaisiais mūsų priešais, —sako jis, —mūsų kariai parodė daug drąsos, vyriškumo ir didvyriškumo pavyzdžių. Daugelio jų vardai visados spindės nenykstančia garbe. Amžiais minės lietuvių tauta savo ištikimuosius sūnus ir dukteris, nei kraujo nei gyvybės nesigailėjusius mūsų didžiajai pergalei pasiekti, mūsų didžiajai tėvynei išvaduoti iš prakeiktųjų priešų — vokiškųjų fašistų nagų, kaip ir narsiuosius mūsų partizanus, kurie puikiai kovoja pavergtoje Lietuvoje.

Drg. Sniečkus toliau pabrėžia, kad, norint ateityje dar sekmingiau kovoti su priešu, būtina kuo plačiausiai pasinaudoti buvusių kovų patyrimu.

— Aš tikiu, draugai, — savo kalbą baigia drg. Sniečkus, — kad mūsų kariai, parodę tikro didvyriškumo sunkiose kovose dėl tėvynės laisvės, garbingai įvykdys tą uždavinį, kurį mūsų Raudonajai Armijai stato Vyriausiasis Kariuomenės Vadas Tarybų Sąjungos Maršalas draugas Stalinas.

Po jo kalba Lietuvos TSR Liaudies Komisarų Tarybos pirmininkas drg. Gedvilas. Jis savo ugningoje, jautrioje kalboje pareiškia:

— Mūsų tauta amžiais kaujasi su amžinuoju ir baisiausiu savo priešu—vokiečiu. Daug brangaus mūsų tautos kraujo pralieta toje kovoje, kurią garbingai šiandien su visa Tarybų Sąjunga tęsiate jūs, geriausieji Lietuvos sūnūs ir dukros. Dar aukščiau kelkime spindinčią mūsų kovos laisvės vėliavą, kurioje niekad neišbluks mūsų didvyrių vardai! Mūsų tautinio dalinio karių vardus lietuvių tauta amžiams įrašys aukso raidėmis savo istorijoje, o apie jų žygius sužinos mūsų broliai pavergtojoje tėvynėje, mūsų partizanai, broliai lietuviai Amerikoje.

Vienas po kito kalbėti išeina kariai, vos tik grįžę iš pirmųjų fronto linijų. Jie paprastais, tačiau giliausia meile tėvynei ir neapykanta priešui persunktais žodžiais pasakoja, kaip kovėsi atskiri mūsų padaliniai. Draugai Mackevičius ir Šilevičius pasakoja, kaip jų baterijos triuškinančia ugnimi naikino priešus.

— Į kovos ugnį mus vedė mūsų žmonų, brolių ir tėvų ašaros, mūsų vaikų kraujas, vokiškųjų budelių pralietas Palangoje, ir mus džiugino kiekvienas mūsų šūvis, taiklia ugnimi naikinąs priešą, — kalba drg. Mackevičius.

Draugai Tamšė, Leonavičius, Aleksandravičius ir kiti ryškiai vaizduoja mūsų kovotojų herojizmą, pasakodami, kaip daugelis draugų kovėsi ligi paskutinio kraujo lašo, sužeisti nėjo iš kovos lauko, padėjo savo draugams kritišku momentu.

— Būsimose kovose mes kovosime, kaip kovėsi mūsų draugai. Mes rikiuosimės pagal geriausius iš mūsų tarpe. Mušime priešą taip, kad jis pajustų mūsų neapykantos jėgą, — sako jie.

Jaunųjų dalinio rašytojų vardu kalba drg. Valaitis. Jis pažymi, kad rašytojai tėvynės karo kovose kovoja ne tik plunksna, bet ir šautuvu. Visa eilė jaunųjų rašytojų atkakliai kovėsi, ligi galo neišleisdami iš rankų ginklo. Iš jaunųjų rašytojų tarpo žuvo drg. Kirstukas, Gluchas ir Jochelis, o Variakojis, Žuklys ir eilė kitų yra sužeisti, tačiau pasveikę vėl jie su pasiryžimu iš naujo ims į rankas ginklą ir mūšio lauke tęs tą garbingos kovos su vokiečiais tradiciją, kuri tokia ryški visoje mūsų literatūroje.

Rašytojas Marcinkevičius, nuo pat pirmosios dalinio susikūrimo dienos darbo, džiaugsmo ir kovų dienas praleidęs drauge su visais kovotojais, savo jautrioje, įspūdingoje kalboje sako:

— Mūsų kova tėra tik viena ilgaamžės mūsų tautos kovos su vokiečiais grandžių. Pažįstu aš jus visus, draugai! Mačiau, kaip jūs mokėtės mušti priešą, mačiau, su kokiu nematytu vyriškumu, drąsa ir atkaklumu kovėtės su juo. Garbė narsiesiems mūsų tautos vaikams! Už mūsų tautos laimę ir garbę — pirmyn, triuškinti bjauriausio mūsų priešo — fašizmo!

Audringi aplodismentai, dažnai pereiną į ovacijas, lydi kiekvieno kalbėtojo kalbą. Mitingas baigiamas sveikinimu Vyriausiajam Raudonosios Armijos Vadui Tarybų Sąjungos Maršalui drg. Stalinui.

Kada kovotojai skirstosi iš mitingo, giedrioje kovo mėnesio dienoje snieguotuose laukuose tebegirdėti patrankų šūviai, minų sproginėjimai ir kulkosvaidžių traškėjimas. Mūsų kovotojų laukia naujos rūsčios ir kruvinos kovos, į kurias jie eis plieninėmis eilėmis, nešdami laisvės aušrą mūsų iškankintajai tėvynei.

A. Laisvydas.

Centrinis frontas
1943 m. kovas

Quebec, Canada. — Prasidėjo pasitarimai tarp prezidento Roosevelto ir anglų ministerio pirmininko Churchillo. Laukiama atvykstant ir A. Edeno, Anglijos užsienių reikalų ministerio.

Washington. —Amerikos valstybės ministeris Cordell Hull sakė, kad jis taipgi ruošiasi vykti į Roosevelto - Churchillo konferenciją, kur svarstoma sekami arčiausi karo veiksmai prieš Hitlerį ir Japoniją.

Vl. Mozūriūnas.

Partizanas

Priešas atėjo ir sudegino mano namus.
Blaškė vėjas nušauto tėvo plaukus žilus.

Ir per vėtrą išėjo motulė sena,
Rankoj brolį mažytį per pusnis vedina.

Pūga staugė pašėlus ir naktis taip tamsi,
O po kryžiaus kabojo pakartieji basi.

Palikau aš tą naktį baigiant gest žarijas
Išdraskytame vėjuj tėvų židinyje.

Tos žarijos išdegino visą širdį nūnai,
Taip ir vaikštau aš vienas. Kur nueinu—namai.

Ar ant kelio, sustoju, ar gūdžiajam miške,
Žarijas tėvų namo aš matau ir nakčia.

Nepasprunka nė vienas žmogžudys iš nagų.
Keršto, keršto! Tik keršto! Aš tik kerštu degu!

...Ir mačiau aš jo veidą prie krosnelės ugnies—
Šitas niekada nieko vien už tai negailės.

Šiaurės Vakarų Frontas
1942.VI.12.

Buvęs Yale universiteto profesorius Wesley A. Sturges, valstijos departmento paskirtas tvarkyti Sicilijos reikalus, kai iš ten bus visai išmušti fašistai.

Frunzės Lietuviai Šviečiasi Politiškai

Šiandien, ankstyvą sekmadienio popietį, agitpunkte susitelkė LTSR piliečių būrelis. Susėdę prie stalų, linksmai šnekučiuodami jie aptaria paskutines frontų naujienas, kalba apie galimumus pasiekti gimtąją Lietuvą.

Gyvai bekalbėdami ir nepastebi, kai pasirodo duryse Kirgizijos KP(b)CK lektorius drg. Preobraženskis, žilas, rimto veido vyriškis. Tai senas komunistas, užgrūdintas kovų dar carizmo laikais. Nesvetima jam ir Lietuva. Kartu su Kapsuku Mickevičium jis kovojo už visų tautų darbo žmonių idealus. Malonu jam šiandien pabuvoti lietuviškoj draugijoj. Atsisėdęs prie stalo jis pradeda savo pokalbį apie dabartinį momentą.

Paskaita baigta. Visi draugišku žvilgsniu išlydi drg. Preobraženskį. Mūsų piliečiai dar pasilieka. Čia jie kartu su drg. įgaliotiniu tariasi bendrais mūsų evakuotųjų reikalais.

...Praeina dienos, savaitės. Vėl renkasi agitpunkte LTSR piliečiai. Šiandien LTSR LKT įgaliotinio drg. Sklėriaus pranešimas — "Tarybų Lietuvos metai". Visi domisi, visiems malonu prisiminti netolimos praeities dienas. Liaudies kultūros kilimas, neužmirštami nacionalizacijos tempai, darbo entuziazmas ir t.t.

Pranešimas baigtas. Patys klausytojai jį tęsia toliau, jie vaizduojasi, štai, Lietuva jau išvaduota iš fašistų jungo. Vėl teks kurti naują gyvenimą, bus reikalingi įvairių specialybių žmonės — kadrai. Ir čia pat svarsto, kiek ir kokių kadrų paruoš Kirgizijoje gyvenantieji lietuviai. Tokmako mieste daugelis mokosi traktorininkų ir žemės ūkio mechanikų kursuose, Frunzės mieste keli lanko sąskaitininkų kursus, o N. fabrike mokosi visa mūsų piliečių grupė, kas audėjo, kad šaltkalvio amato mokosi.

Skirstomės į namus. Trečią sekmadienį agitpunkte bus kita paskaita.

Taip mūsų piliečiai Frunzės mieste politiškai šviečiasi, kad grįžę Lietuvon galėtų sekmingiau dirbti atstatomąjį darbą.

J. Skliutauskas.

Kolektyvinių Ūkių Santvarka ir Tėvynės Karas

Rūsčiomis Tėvynės karo dienomis mūsų šalis pergyveno ir tebepergyvena didelius sunkumus. Bet kaip tik šitie sunkumai parodė ir įtikino visą pasaulį — draugus ir priešus — kokia stiprybė glūdi mūsų politinėje santvarkoje ir kokia galinga gyva jėga glūdi socialistinėj ekonomikoj.

Visi žino, kad karo laikais kariaujančių kraštų žemės ūkis pergyvena sunkumus, net smunka dėl žemės ūkio gamybinių jėgų trūkumo: mažėja pasėlių plotas, derlingumas, gyvulių skaičius ir t.t. Tas reiškinys dabar ypač pastebimas fašistinėje Vokietijoje ir jos okupuotose Europos šalyse. Jau 1941 metais hitlerinė spauda pripažino, kad derlingumas labai sumažėjo, kad gyvulių skaičius sumažėjo 15—20%, o arklių skaičius, palyginus su 1934 m., sumažėjo 72%.

Tuo tarpu tarybinis žemės ūkis Tėvynės karo metu ne tik nesmunka, bet, atvirkščiai, jis plėtojasi. Ir plėtojasi dažnai spartesniais tempais, kaip prieš karą. 1942 m. kolektyviniai ūkiai padidino pasėlių plotus 2 milijon. ha. Vienoje Novosibirsko srityje javų pasėlių plotai padidėjo 200 tūkst. ha, techininių kultūrų — 40 tūks. ha, bulvių — 60%, daržovių — 60%. Kazachijos TSR pasėlių plotai padidėjo 600 tūks. ha. Kazachstanas virsta viena stambiausiųjų cukraus pramonės bazių. Didžiuliai pakitimai įvyko ir vyksta Kirgizijos žemės ūkyje. Čia laistomasis plotas techninėms kultūroms padidėjo 30 tūkst. ha, o cukrinių runkelių sodinamasis plotas tiek padidėjo, kad 1942 m. derlius leis padidinti cukraus gamybą 6 milijon. pūdų.

Labai būdingas faktas: dabartinės Gorkio srities teritorijoje per dvejus pirmojo pasaulinio karo metus pasėlio plotai sumažėjo 218 tūkst. ha. Tuo tarpu Tėvynės karo metu padidėjo 155,531 ha. Tokį pat vaizdą mes matome ir daugelyje kitų mūsų šalies sričių.

Gyvulių skaičius Tarybų Sąjungoje ne tik nesumažėjo, bet dar padidėjo. Per devynis 1942 m. mėnesius galvijų skaičius Kazachstane padidėjo 15,6%, avių ir ožkų — 25,1%, kiaulių 44,-3%, Čuvašijoje atitinkamai: 33,2%, — 51,8% — 54,8%, Ivanovo srityje — 46,5%, 72,1% — 81,8 nuoš. Daugelyje kitų sričių ir respublikų galvijų skaičius taip pat padidėjo.

Ar atsitikti visi šitie reiškiniai? Žinoma, ne. Tai kolektyvinių ūkių sistemos išdava. Nes tik esant kolektyviniams ūkiams, tik planingai ir organizuotai vedant žemės ūkį, kuriame išnyko išnaudojimas, yra galima jį pakelti ir karo metu.

Vokiškieji fašistai pagrobė ir mindžioja nemažą tarybinės teritorijos dalį, Ukrainos javų ir cukrinių runkelių rajonus. Hitleris manė tuo būdu privesti Tarybų Sąjungą prie maitinimosi katastrofos. Kiekviena kita valstybė iš tikrųjų būtų susidūrusi su nenugalimais sunkumais. Tuo tarpu tarybinė valstybė, kolektyvinių ūkių santvarkos dėka, sugebėjo greitai perorganizuoti daugelio respublikų ir sričių žemės ūkį, padidinti javų ir techninių kultūrų pasėlių plotus ir tuo būdu aprūpinti Raudonąją Armiją ir visą kraštą maistu, pramonę —, žaliavomis.

Visiems žinomas ir toks nuostabus faktas, kad 1942 metais, nors kaime sveikiem vyram išėjus į frontą su šautuvu rankose ginti tėvynės ir buvo sumažėjęs darbininkų skaičius ir laukuose dirbo mažiau traktorių, kaip anksčiau, derlius buvo nuvalytas sparčiau ir geriau, kaip ankstesniais metais. Tai buvo galima padaryti taip pat tik esant kolektyvinių ūkių santvarkai, leidžiančiai organizuotu būdu mobilizuoti neišsenkamas liaudies jėgas kaime.

Kolektyvinių ūkių valstiečiai, stipriais ryšiais susijungę su tarybine valstybe, rodo nepaprastą patriotizmą. Kas dabar nežino apie tą puikų lėšų rinkimo sąjudį tankų kolonoms ir lėktuvų eskadrilėms pastatyti, prasidėjusį pačių kolektyvininkų iniciatyva.

Rusijos istorijoj nemaža valstiečių patriotizmo pavyzdžių, bet dabartinis kolektyvininkų sąjudis pralenkia visa, kas ligšiolinėje istorijoje buvo žinoma. Visų tautinių respublikų valstiečiai kolektyvininkai stojo ginti savo tėvynę, padėdami jai kas kuo gali, nieko nesigailėdami. Kazachstano kolektyvininkai surinko tankams ir lėktuvams pastatyti 270 milijonų rublių, 732 tūks. pūdų javų, 82 tūks. pūdų ryžių ir 35 tūkst. pūdų kitų produktų. Gorkio srities kolektyvininkai — 93 mil. rubl., 100 tūkst. pūdų javų, 1 mil. vienetų šiltų drabužių ir avalynės. Ir taip visos srityse.

Kolektyviniai ūkiai ir kolektyvininkai kaip kieta uola stovi Tėvynės sargyboje. Hitleris, kuris tikėjosi laimėti, pasirėmęs tariamu kolektyvinių ūkių sistemos silpnumu, dabar per savo plėšikų nugaras pajuto, kad kolektyviniai ūkiai ir kolektyvininkai yra galinga jėga, kuri padeda ir padės Raudonajai Armijai sutriuškinti vokiškuosius okupantus.

E. Bilevičius.
"Tarybų Lietuva"

Buvęs Yale Universiteto profesorius Wesley A. Sturges, valstijos departmento paskirtas tvarkyti Sicilijos reikalus, kai iš ten bus visai išmušti fašistai.

Lietuviai Kokande

Apie 150 evakuotų Lietuvos piliečių atsirado saulėtojo Uzbekistano tolimame Kokande. Didelė dalis vyrų išvyko į lietuviškuosius tautinius Raudonosios Armijos dalinius, dalis išvyko į kitas Sąjungos vietas ir Kokande teliko tik apie 50 žmonių. Visi įsitraukė į darbą, nedirbančių visai nėra. Daugelis jau spėjo pasižymėti. Manufaktūros artelėje dirbanti drg. Eidelsaitė pasidarė stachanoviete, atlieka 200% normos, buvo paskelbta sieniniame laikraštyje, premijuota dovanomis. Stachanovietės vardą įgijo ir drg. Rozenbliumienė, dirbanti medvilnės fabrike.

Savo sąžiningumu ir darbštumu mūsų piliečiai čia įgijo labai gerą vardą. Visi čia gerai sugyvena, vienas kitą sunkiu momentu palaiko.

Išsiilgę buvom gyvo lietuviško žodžio, nes labai ilgai neturėjome nei lietuviškų laikraščių, nei knygų. Galima todėl įsivaizduoti mūsų džiaugsmą, kai gavom pirmuosius "Tarybų Lietuvos" numerius. Kiti net pravirko iš džiaugsmo. Kartu su laikraščiais gavom ir Cvirkos rinkinėlį "Bausmės ranka." Kokia tai buvo puiki naujų metų dovana mūsų vaikučiams.

Daugelis susirašinėja su mūsų kariais. Surinkome čia jiems ir dovanų. Visi prisidėjo, kas kuo galėjo, kas pinigais, kas džiovintais vaisiais ir t.t. Tegul jaučia mūsų karžygiai, kad mes visi su jais, sujungti bendro tikslo, greičiau išvalyti hitlerinius grobikus iš tarybinės žemės.

L. Veržbavičius.

Trijų tautų jūrininkai pasižada vieningai kovoti prieš bendrąjį priešą. Iš kairės į dešinę: Amerikos jūrininkai Yon ir Maloney, Sovietų Sąjungos jūrininkas ir Anglijos laivyno jūrininkas.

47-43

ŽMONĖSE

MAKSIM GORKI

95

(Tąsa)

Nutilusi, ji ilgai apie kažką galvojo, tyliai krutindama lūpas, ir, matyt, užmiršo apie mane. Jos lūpos persikreipė, ir skaudu buvo žiūrėti, kaip trūkčioja lūpų oda ir tyliai apie kažką kalba virpančios raukšlės. Jos veidas buvo vaikiškas, nuskaustas. Iš po skarelės buvo išlindusi plaukų kuokšta ir gulėjo ant skruosto, užsilenkdama už mažutės ausies. Ataušusios arbatos puodelin nukrito ašara; moteris, pastebėjusi tai, nustūmė puodelį ir užmerkė akis, išspaudusi dar keletą ašarų, paskui nusišluostė veidą skarele.

Aš nebegalėjau ilgiau sėdėti su ja ir tyliai atsistojau.

— Sudieu!

— A? Eik, eik velniop!— numojo ji, nežiūrėdama į mane, turbūt, užmiršusi, kas su ja.

Aš sugrįžau kieman, pas Ardaljoną,— jis norėjo eiti su manim vėžių gaudyti, o aš norėjau papasakoti jam apie šią moterį. Bet jo ir Robenko jau nebebuvo ant stogo; kolei aš jų ieškojau klaidžiame kieme, gatvėj pakilo triukšmas, šiose vietose labai priprastas.

Aš išėjau pro vartus ir tuojau susidūriau su Natalija, — kukčiodama, šluostydama ryšimąja skarele sumuštą veidą, taisydama kita ranka sutaršytus plaukus, ji aklai ėjo šaligatviu, o paskui ją sekė Ardaljonas ir Robenkas; Robenkas sakė:

— Duok jai dar kartą, duok!

Ardaljonas prisivijo moteriškę, mojuodamas kumštimi; ji atgręžė ir atstatė krūtinę; jos veidas buvo baisus, akys degė neapykanta.

— Š-še, mušk! — suriko ji.

Aš nutvėriau Ardaljoną už rankos, jis, nustebęs, žvilgterėjo į mane.

— Ko tau?

— Neliesk, — vos ištariau aš jam.

Jis nusikvatojo.

— Ji tau — meilužė? Tai bent Natalė — surijo bernelį!

Robenkas taipgi kvatojosi, pliaukėdamas delnais per šlaunis, ir jie ilgai spirgino mane karštoje purvynėje —buvo be galo skaudu! Bet, jiems mane bekankinant, Natalija nuėjo, o aš, nebeiškentęs, smogiau galva Robenkui į krūtinę, parverčiau jį ir nubėgau.

Nuo tos dienos aš nustojau vaikščiojęs į Milijoninę, bet Ardaljoną mačiau dar kartą, sutikau jį ant kelio.

— Tu kur pasidėjai? — džiaugsmingai paklausė jis.

Kai aš pasakiau jam, kad man biauru prisiminti, kaip jis primušė Nataliją ir nešvariai manę įžeidė, jis nepapyko, o tiktai susijuokė.

— Na, argi tai rimtai? Mes tik dėl juoko paerzinome tavve! O ji, — tai ko gi jos nemušti, jeigu ji — pasileidusi? Žmonas muša, o tokių juo labiau negaila! Tiktai visa tai — vieni juokai! Aš juk suprantu, — kumštis ne mokytojas!

— O ko tu gali ją mokyti? Kuo tu geresnis?....

Jis paėmė mane už pečių ir, purtydamas, pasakė, pašiepiamai:

— Čia ir yra visas biaurumas, kad nė vienas negeresnis už kits kitą... Aš, brolyti, viską suprantu, ir iš viršaus ir iš vidaus, viską! Aš— ne sodietis...

Jis buvo truputį gėręs, linksmas; žiūrėjo į mane su maloniu pasigailėjimu, kaip žiūri geras mokytojas į niekam tikusį mokinį....

...Kai kada aš sutikdavau Povilą Odincovą; jis paliko dar gyvesnis, gražiai rėdėsi, kalbėdavo su manim atlaidžiai ir vis prikaišiodavo:

— Kokio tu stvėreisi darbo — prapulsi! Šitie prasčiokai...

Paskui imdavo liūdnai pasakoti naujienas iš dirbtuvės gyvenimo.

— Žicharevas vis dar tebesitampo su ta karve; Sitanovas, matyt, sielojas: ėmė be saiko gerti. O Gogolevą—vilkai sudraskė; išvažiavo jis Kalėdoms namo, o ten jį vilkai ir surijo!

Ir, plyšdamas juokais, Povilas tęsdavo pasakojimą:

— Surijo ir — taipgi visi pasigėrė! Pasidarė linksmi, — vaikščioja po mišką paskutinėmis kojomis, kaip mokyti šunes, staugia, o kitą dieną išdvėsė visi!...

Aš klausydavau ir taipgi juokdavaus, bet jausdavau, kad dirbtuvė su viskuo, ką aš esu ten patyręs, — toli nuo manęs. Buvo truputį liūdna.

XIX.

Žiemą Mugėje kaip ir nebebuvo darbo; namie, kaip ir seniau, aš dirbdavau įvairiausius smulkius darbus; taip ir praversdavau visas dienas, bet vakarais būdavau laisvas, vėl balsiai skaitydavau šeimininkams man nepatinkamus romanus iš "Dirvos", iš "Maskvos Lapelio", o naktimis skaitydavau geras knygas ir mėgindavau eilėraščius rašyti.

Vieną vakarą, kai moterys išėjo cerkvėn, o šeimininkas dėlei nesveikatos pasiliko namie, jis mane paklausė:

— Viktoras juokiasi, kad tu, Pieškovai, rašąs eilėraščius. Ar teisybė? Na gi paskaityk!

Atsisakyti buvo nepatogu, aš perskaičiau keletą eilėraščių; jie, matyt, jam nepatiko, bet jis vis dėlto pasakė:

— Varyk toliau! Gal Puškinu būsi; skaitei Puškiną?

Aitvaro ten pakasynos,
Ar gal — raganos vestuvės?

Tais laikais dar tebetikėjo aitvarais, na, jis pats, turbūt, netikėjo, o tiesiog— juokavo! — Ta-aip, brolyti, — susimąstęs kalbėjo jis, — tau reikėtų mokytis, bet tu pavėlavai! Velniai žino, kaip tu gyvensi.... Sąsiuvinį savo giliau paslėpk, prikibs bobos — išjuoks... Bobos mėgsta — širdį užgauti...

Šeimininkas kažin kodėl pasidarė tylus, pradėjo dažnai susimąstyti ir bailiai žvalgytis, o skambučiai jį baugindavo; kartais dėl niekų susierzindavo, aprėkindavo visus ir išbėgdavo iš namų, o vėlai naktį sugrįždavo girtas... Galima buvo numanyti, kad jo gyvenime įvyko kažin kas, jam vienam težinomas, pakirto jo širdį, ir dabar jis gyveno svyruodamas, be noro, o kažin kaip taip sau, iš papratimo.

(Bus daugiau)

EVERYBODY EVERY PAYDAY 10% IN WAR BONDS

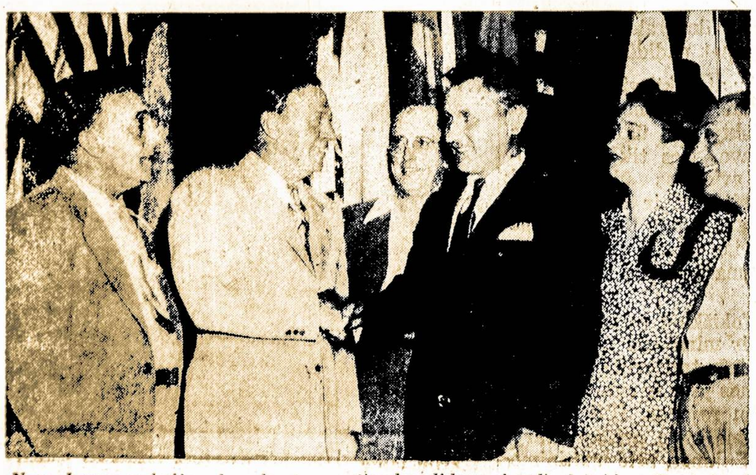

New Jersey valstijos demokratų partijos kandidatas į gubernatorius, Newarko majoras Vincent J. Murphy. Jo kandidatūrą taipgi remia visos New Jersey valstijos darbo unijos.

PITTSBURGH, PA.

LDS 142-ra Kuopa

Sekančios aukos, surinktos per LDS 142-ros kuopos komisiją — Vincentą Šerbinienę ir Petronėlę Paulauskienę, dėlei nupirkimo ambulanso Raudonajam Kryžiui ir USSR. Darbas vedamas Pittsburgho Lietuvių Vienybės Komiteto Karo Laimėjimui priežiūroj. Aukavo sekamai:

Alex Sherbin	$5.00
James Balchus	2.00
S. Z. Udman	1.00
Helen Senuna	1.00
Frances Witkowski	2.00
John Dzierski	2.00
J. Matiners	.50
J. Swegzda	1.00
B. P. Fallon	1.00
Bertha Madison	.50
Joseph Murowski	1.00
Mary Evans	1.00
Patsy	1.00
Mahan & Wright Studio	2.00
Middleman Iryster	1.00
D. Alex Hineck	1.00
O. H. Cliolder	.50
Chartiers Restaurant	.50
Dietz Florists	1.00
Walter Tees	.50
J. J. Dietrick & Son	2.00
A Friend (Draugas)	.25
F. J. Grogan Co.	.50
John Darges	4.00
Joseph Blauzdi	1.00
Joseph Lazor	1.00
E. A. Hartner	1.00
Thomas Sousa	1.00
J. P. Whaler	1.00
J. W. McCann	1.00
M. Greenberg	.50
N. Silverman	.50
J. Saesbaum	1.00
Matt Vargo	1.00
Crash	.50
Nick Antonelli	1.00
Thomas Riley	1.00
David Hershman	2.00
Sercif Bleck	.50
L. Kenner	.50
M. Aronson	.50
Slonberg's	.50
The Smart Shoppe	1.00
Rubin Meyer	1.00
M. Spiro	1.00
J. Young	1.00
James Petraites	1.00
Kuklis Tavern	1.00
Pollock	.50
M. B. Torneo	1.00
Louis Unger	.50
Samuel Lefkowitz	1.00
N. Kaiserman	1.00
Mrs. Kolinsky	1.00
Dennis Loztol	1.00
Joseph Schmitt	5.00
T. Stanley Paulauskas	5.00
Viso surinkta	$69.75

Visiems aukojusiems tariame ačiu.

LDS 142 Kp. Komisija:
Vincenta Sherbinienė,
Petronėlė Paulauskienė.

Binghamton, N. Y.

Trumpmenos

Smagu žymėti, kad Literatūros Draugijos nariai šiemet anksti pasimokėjo duokles, — atsisakė pasimokėti tik viena narė. Nauji nariai įrašyti du. K. Juozapaitienė įrašė savo vyrą P. Juozapaitį, o man teko įrašyti Juozą Degutį. Reikėtų, kad ir kiti nariai pasirūpintų kuopos augimu!

-:- -:- -:-

Liepos mėnesį Literatūros Draugijos kuopos mitinge sudėta $1.75 aukų Amerikiniam Komitetui dėl Gynimo Sveturgimių. Aukojo po 25 centus: S. Jasilionis, Juozas Strolis, A. Tvarijonienė, A. Žolynas, Anna Kireilis, U. Šimoliūnienė ir Alf. Kaminskas. Be to, pripildyta peticijos blanka parašais parėmimui kongresmano Marcantonio įnešimo, kad Jungtinės Amerikos Valstijos padarytų įstatymą leidžiant patapti piliečiais rytinių tautų žmonėms.

-:- -:- -:-

Dentistas daktaras Al. Varkulis, tarnaująs Dėdei Samui, jau pakeltas į kapitono rangą.

S. Maslauskó žentas, Kazys Almanas, randasi Sicilijoj. Vadinasi, svarbių mūšių vietoje.

-:- -:- -:-

Anna Misevičienė ir Marion Maslauskaitė buvo nuvykę į Oklahomą aplankyti jūreivį Juozą Misevičių.

-:- -:- -:-

Elzbieta Jaškauskienė ir jos duktė Phyllis neseniai viešėjo Chicagoje pas gimines.

-:- -:- -:-

Stella Skrebytė, tarnaujanti Dėdei Samui kaipo WAC, neseniai buvo parvažiavus pas saviškius pasiviešėti.

-:- -:- -:-

Pastaromis dienomis viešėjo pas saviškius jūreivis Alfonsas Tamošiūnas ir karys John Robinsky.

Jasilionis.

Philadelphia, Pa.

Lietuvis Vokiečių Nelaisvėj

Tūlas laikas atgal pranešiau, kad Sgt. Albertas J. Rukas dingęs. Dabar Alberto tėvai gavo linksmą žinią iš Karo Departmento, kad jų nūnus yra gyvas, nors ir pateko vokiečių nelaisvėn.

Lietuvis Bombardavo Japonus

Leitenantas Jonas Balčiūnas, 23 metų, dalyvavo bombardavime Kurilų Salose, kaip bombardierius numes damas japonams keletą "kiaušinių," kurie padarė jiems nemažai nuostolių. Leit. Balčiūno tėveliai gyvena 2826 Winton St.

Karys Svečiuose Pas Tėvus

Karys Adomas Stonkus, plačiai philadelphiečiams žinomų Marijonos ir Justino Stonkų sūnus svečiuojasi pas tėvus ir savo mylimą žmonelę.

Linkiu Adomui linksmai praleist atostogas.

S. V. Ramutis.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvių Moterų Kliubo susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 19 d., 8 val. vak., 735 Fairmount Ave. Dalyvaukite visos, atsiveskite ir naujų narių. — P. Walant.
(193-195)

WORCESTER, MASS.

Sekmadienį, rugpjūčio 22-rą, Olympia parke, įvyks worcesteriečių rengiamas dienraščio Laisvės naudai piknikas. Bus visiems atsilankiusiems galima pasirinkti skanių valgių — rengėjos užtikrina. Prašom visus-visas būti.

Kviečiam Hudsono ir Gardnerio Laisvės skaitytojus ir rėmėjus mus atlankyti. — LDS 155 kp.
(195-196)

WILKES BARRE, PA.

Pranešame iš anksto, kad rugsėjo 5 d. įvyks pažmonis, po pietų, 26 Howard St., arti South ir Hancock gatvių. Vakare bus rodoma Sovietų krutamieji paveikslai. Taipgi bus šokiai, alaus ir užkandžių. Kviečiame dalyvauti. — Kom.
(195-197)

NEWARK, N. J.

Sietyno Choras rengia metinį pikniką ir šokius bendrai su Rusų Choru. Įvyks sekmadienį, rugsėjo 5 d., 12 val. dieną. Polish National Park, 16th Ave. ir Speedway, Irvington, N. J. Važiuokite autobus No. 1 Newark, priveža du blokus nuo parko. Įžanga 55c, įskaitant taksus. Kviečiame visus. (195-197)

SHENANDOAH, PA.

Moterų Apšvietos Kliubas rengia pikniką, sekmadienį, rugp. 22 d. šale Laisvės kapų, pradžia 10 v. ryto, tęsis iki vėlai vakaro. Prašome vietinių ir apylinkės svečius dalyvauti šiame piknike, bus šalto alaus ir gerų užkandžių. — Kom.
(195-197)

DETROIT, MICH.

Detroito Moterų Pažangos Kl. susirinkimas įvyks rugpjūčio 19 d., 8:10 v. v., Draugijų salėje, 4097 Porter St. Yra svarbių reikalų, todėl narės visos stengkitės dalyvauti. M. Ginaitienė, sekr. (193-195)

LIAUDIES BALSAS

Kanados Lietuvių Savaitraštis
Station C, Box 1013
Toronto 3, Ont., Canada

Susipažinkite su Kanados Lietuvių Gyvenimu
Skaitykite jų savaitraštį

LIAUDIES BALSĄ

Jei kuriems yra keblumų patiems pasiųsti mokestį už Liaudies Balsą, galite jį užsisakyti per dienraštį Laisvę

LIAUDIES BALSO KAINA

$3.50 Metams

Liaudies Balsas yra leidžiamas tokio formato ir tiek pat puslapių, kaip dienraštis Laisvė. Paduoda daug žinių ir talpina kitokių raštų iš įvairių mokslo sričių. Plačiai paduoda žinių apie Lietuvą, kenčiančią nacių priespaudoje.

Tuojau užsisakykite Liaudies Balsą ir naudokitės tais svarbiais raštais

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8.
Nėra valandų sekmadieniais.

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas

Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.

LINKSMA PARĖ KIEKVIENĄ ŠEŠTADIENĮ

Turime Gerų Vynų ir Degtinių

Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne

459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių
Veltui Šermeninė
(KORLYCIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam.
231 Bedford Avenue
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
Juozas Levandauskas
Graborius-Undertaker
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-9788
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

BŪKITE AMERIKOS PILIEČIAIS

Įsigykite šią naudingą knygelę:

KAIP PATAPTI AMERIKOS PILIEČIU IR SUPRASTI DEMOKRATIJOS VEIKIMĄ

Pilietybės pamokų naują knygutė, "The Basic Principles of Democracy and Citizenship," parašytą adv. Charles P. Kal, yra sustatyta geriausioje ir praktiškiausioje formoje, į kurią įeina daug iliustracijų, ir taip pat 92 klausimai su atsakymais anglų ir lietuvių kalbose.

Knygelės Autorius

Adv. CHAS. P. KAL

KAINA 35c.

Pinigus galite prisiųsti U. S. pašto stampomis 5c. arba 3c. vertės, viso už 35 centus.

Reikalaudami rašykite:

LAISVĖ
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

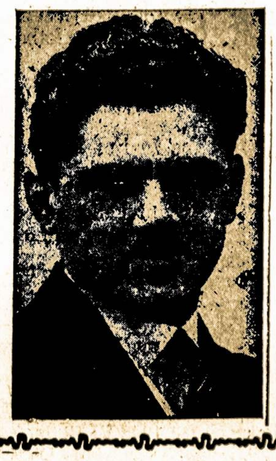

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdesio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniską patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimui ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

Garsusis Vokiečių Manifestas

Liepos 12 ir 13 dienomis Maskvoje įvyko anti-fašistinių vokiečių konferencija ir priėmė sekamą manifestą, apie kurio pasirodymą taip daug ir su tokia baime dar ir šiandien teberašo Amerikos komercinė spauda

Vokiečių Tautinio Komiteto Manifestas

Vokiečiai! Įvykiai reikalauja iš mūsų jieškoti tuojautinės išeities. "Laisvos Vokietijos" Tautinis Komitetas buvo suorganizuotas tuo metu, kada virš mūsų krašto kabo mirtinas pavojus ir grumoja jam visišku išnaikinimu.

Tautinis Komitetas susideda iš darbininkų ir rašytojų, kareivių ir karininkų, amatų unijų viršininkų ir politinių veikėjų, iš žmonių su įvairiausiomis politinėmis pažiūromis ir įsitikinimais, kurie tiktai metai atgal būtų skaitę tokį susivienijimą visai negalimu.

Tautinis Komitetas išreiškia mintis ir siekius milijonų vokiečių fronte ir užfrontyje, kurie susirūpinę savo šalies likimu.

Tautinis Komitetas turi teisę, taipgi ir pareigą šioj valandoj kalbėti Vokietijos žmonių vardu, kalbėti aiškiai ir tvirtai, kaip kad reikalauja dabartinio momento rimtumas.

Artinasi Susmukimas

Pažiūrėkit ir pamatykit, kas dedasi frontuose. Pralaimėjimai per praėjusius septynius mėnesius neturi sau lygių Vokietijos istorijoj — Stalingradas, Donas, Kaukazas, Libija ir Tunisija.

Visa atsakomybė už tuos pralaimėjimus puola ant Hitlerio. Bet jis ir toliau stovi armijos ir valstybės priešakyje.

Dabartiniu metu Vokietijos kariuomenė toli nuo savo krašto. Išmėtyta fronte, nusitęsianti tūkstančius kilometrų, ir sujungta su sąjungininkais, kurie žinomi kaip nekokie kovotojai ir nepatikimi, ji stovi prieš galingą koaliciją, kurios pajėga auga kas valandą.

Anglijos ir Amerikos kariuomenė prie Europos vartų. Artinasi valanda, kada kris smūgiai ant Vokietijos vienu sykiu iš visų pusių. Nusilpninta Vokietijos armija, stumiama atgal galingesnių priešo jėgų, negalės ilgai laikytis. Jos susmukimo valanda artinasi!

Pažiūrėkit ir pamatykit, kas dedasi namie. Vokietija jau tapo karo teatru.

Miesteliai, industriniai centrai ir laivų statyklos naikinama kas kart vis didesniu maštabu. Mūsų motinos, žmonos ir vaikai netenka prieglaudos ir nuosavybės.

Iš valstiečių atimtos teisės ir laisvė. Visuotina mobilizacija griauna amatininkystę ir baigia semti paskutinę darbo žmonių pajėgą.

Atsakomybė Hitlerio

Hitleris prirengė šitą baisų karą iš anksto be atsiklausimo žmonių. Hitleris izoliavo Vokietiją. Jis iššaukė į kovą, tris didžiausias pasaulio jėgas, kurios to rezultate susivienijo begailestingam karui prieš hitlerizmą.

Jis pavertė visą Europą Vokietijos žmonių priešais ir apdengė jos vardą gėda. Jis atsakomingas už tą neapykantą, kuri šiandien supančiojo Vokietiją.

Niekad išlaukinis priešas nejbloškė mūsų į tokią katastrofą, kaip kad Hitleris padarė. Faktai neabejojančiai rodo, kad karas pralaimėtas. Vokietija gali užtęsti karą nekuriam laikui dar negirdėto pasiaukavimo kaina. Tęsimas bevilčio karo, tačiau, būtų tolygus tautos prapulčiai.

Bet Vokietija neprivalo žūti! Gyventi, ar žūti — toks tai klausimas šiandien stovi prieš mūsų kraštą. Jeigu Vokietijos žmonės ir toliau nuolankiai ir paklusniai leisis vesti į prapultį, ne tik jų jėgos bus iščiulptos ir sunaikintos kiekvienai karo dienai bėgant, bet ir jų nusižengimas taipgi didės.

Tuomet Hitlerį nuvers tiktai koalicijos armijų jėga. Bet tas bus ženklu galo mūsų tautinės nepriklausomybės ir mūsų egzistacijos, išdraskymo mūsų tėvynės. Ir už tai tiktai mes patys būsime kalti.

Jeigu Vokietijos žmonės laiku parodys savo drąsą ir darbais įrodys, kad jie nori būti laisvais žmonėmis ir kad jie yra nusistatę išlaisvinti Vokietiją iš po Hitlerio, tuomet jie laimės teises išspręsti savo likimą, ir kitos tautos atkreips savo atydą į juos. Tai tiktai toks kelias išsigelbėjimui savęs, išgelbėjimui laisvės ir vokiečių tautos garbės.

Nuverskit Hitlerio Režimą!

Vokietijos žmonės nori tuojautinės taikos ir ilgisi jos. Bet niekas nedarys taikos su Hitleriu. Neigi kas nors norės tartis su juo.

Tokiu būdu, sudarymas geros tautinės Vokietijos valdžios yra svarbiausiu mūsų žmonių uždaviniu. Tiktai tokia valdžia turės pasitikėjimą savo žmonių ir buvusių jų priešų. Tiktai tokia valdžia gali atnešti taiką.

Ši valdžia privalo būti stipri ir turėti reikalingą pajėgą padaryti nepavojingais žmonių priešus — Hitlerį, jo šelpėjus ir talkininkus. Ji privalo padaryti galą terorui, korupcijai, įsteigti tvirtą tvarką ir perstatyti Vokietiją visam pasauliui kaip garbingą šalį.

Tokia vyriausybė gali būti įsteigta tiktai kaip išdavas išsilaisvinimo kovos visų Vokietijos žmonių sluogsnių. Ji remsis ant kovingų grupių, kurios susivienys nuvertimui Hitlerio. Armijoj yra jėgų, kurios tebėra ištikimos kraštui, bet žmonės privalo lošti nusveriančią rolę.

Ši vyriausybė tuojaus sulaikys militarines operacijas, atšauks Vokietijos kariuomenę ant Reicho rubežių ir pradės taikos derybas, atsižadėdama visų užkariavimų. Tokiu būdu ji atsieks taiką ir vėl pastatys Vokietiją ant lygių pamatų su kitomis tautomis.

Tiktai tokia vyriausybė suteiks Vokietijos žmonėms progą išreikšti savo valią taikos sąlygose dėl suverenaus išrišimo valstybės sistemos klausimo.

Tas reiškia stiprią demokratinę jėgą, kuri neturės nieko bendra su bejėgiu Weimaro režimu; tas reiškia demokratiją, kuri bus nepermaldaujama, kuri griežtai sutremps bile bandymus išnaujo suokalbiauti prieš žmonių teises, ar prieš Europos taiką.

Tas reiškia panaikinimą visų įstatymų, paremtų ant tautinės ir rasinės neapykantos; visų Hitlerio režimo įsakymų, kurie žemina žmones; panaikinimą visų Hitlerio autoritetų žingsnių, atsuktų prieš laisvę ir žmonišką garbę.

Tas reiškia atsteigimą ir praplėtimą politinių teisių ir socialių darbo žmonių atsiekimų; žodžio, spaudos, susirinkimų, sąžinės ir tikėjimo laisvės. Tas reiškia ekonomijos, prekybos ir amatų laisvę; garantuotą teisę darbui ir teisėtai įgytai nuosavybei.

Tas reiškia sugrąžinimą nuosavybės teisėtiems savininkams, kuri buvo atimta fašistinių valdonų; konfiskaciją nuosavybės tų, kurie atsakomingi už karą, ir kurie prisiplėšė iš karo; apsimainymą prekėmis su kitais kraštais, ko reikalinga užtikrinimui tautinės gerovės.

Tas reiškia tuojautinį paliuosavimą hitlerinio teroro aukų ir medžiaginę paramą jiems už padarytą jiems skriaudą.

Tas reiškia teisingą, nepermaldaujamą teismą tiem, kurie atsakomingi už karą, jų agitatoriams ir vadams, jų talkininkams už kulisų, kurie įbloškė Vokietiją į bedugnę ir užtraukė ant jos gėdą.

Bet tuo pačiu kartu tas reiškia amnestiją visiems Hitlerio pasekėjams, kurie laiku pasmerks jį ir prisidės prie judėjimo už Laisvą Vokietiją.

Pirmyn, vokiečiai, į kovą už Laisvą Vokietiją! Mes žinome, kad be pasiaukojimo nebus galima apseiti. Bet juo atkaklesnė kova prieš Hitlerį bus, tuo mažesnio pasiaukojimo bus reikalinga.

Šis pasiaukojimas .dėl išgelbėjimo Vokietijos bus tūkstančius kartų mažesnis, negu bereikšmis pasiaukojimas tęsimui karo.

Kovokit Visais Būdais

Vokiečiai kareiviai ir karininkai visuose frontuose! Jūs turite ginklus savo rankose! Laikykit juos! Vadovybėj tų komandierių, kurie mato savo atsakomybę ir eina prieš Hitlerį kartu su jumis, tvirtai valykite sau kelią linkui savo krašto ir taikos.

Darbininkai ir darbininkės namų fronte! Dauginkite savo jėgas organizuodamies. Sudarykite kovos grupes įmonėse, kaimuose, darbo kempėse, universitetuose, kur tik esate. Atsisakykit klausyti Hitlerio. Nesileiskite naudoti save prailginimui karo. Kovokit visais galimais būdais atatinkamai su jūsų padėčia valstybėj ir ekonominiame gyvenime!

Mūsų istorija duoda mums didelį pavyzdį. Šimtą ir trisdešimt metų atgal, kuomet Vokietijos kariuomenė dar stovėjo ant Rusijos žemės kaip priešas, ne iš kur kitur, o iš Rusijos geriausi Vokietijos sūnūs — von Stein, Arndt, Clausewitz, York ir kiti — atsikreipė į Vokietijos žmonių sąžinę per galvas savo išdavikų, Vokietijos valdonų, ir šaukė juos į išsilaisvinimo kovą.

Kaip kad jie, mes atiduosime visą savo jėgą, o jeigu bus reikalas — ir gyvybę, kad sutraukti mūsų žmones kovai už laisvę, ir kad pagreitinti Hitlerio nuvertimą.

Kova už Laisvą Vokietiją reikalauja drąsos, energijos ir pasiryžimo. O virš visko — drąsos. Laikas nelaukia. Reikia veikti ir veikti tuojau.

Tie, kurie dėl baimės, silpnumo ar aklo įsitikinimo, ir toliau seka paskui Hitlerį, elgiasi kaip bailiai ir padeda atnešti Vokietijai tautinę katastrofą.

Tie, kurie stato tautos valią virš "vado" įsakymų ir pašvenčia savo gyvybę ir garbę dėl savo žmonių, elgiasi drąsiai ir padeda išplėšti savo šalį iš gilios gėdos.

Už žmones ir tėvynę! Prieš Hitlerį ir jo kriminališką karą! Už tuojautinę taiką! Už išgelbėjimą Vokietijos žmonių! Už laisvą ir nepriklausomą Vokietiją!

Pasirašo — "Laisvosios Vokietijos" Tautinis Komitetas.

Asmenys, Kurie Pasirašė Po Tuo Manifestu

Žemiau telpa vardai asmenų, kurie pasirašė po aukščiau paduotu manifestu:

Erich Weinert, komiteto prezidentas, garsus vokiečių poetas.

Majoras Karl Hetz, pirmas vice-prezidentas, inžinierius iš Karaliaučiaus.

Leitenantas kunigaikštis *Heinrich von Einsiedel* Bismarko anūkas.

Majoras Heinrich Homman; majoras *Herbert Stoesslein*, inžinierius iš Enns; kapitonas *Bodò Fleischer*, ekonomistas iš Straubingo;

Dr. Ernest Hadermann, kapitonas 752 artilerijos pulke, universiteto profesorius iš Kassel; vyresnysis leitenantas *Ebrhard Charisius*, 55-to eskadrono lakūnas.

Friedrich Reyer, vyresnis leitenantas pirmoj kuopoj, 88-to sapiorų bataliono; *Fritz Rucker*, vyresnysis leitenantas, universiteto profesorius iš Berlyno; *Heinrich Graf von Einsiedel*, leitenantas; *Ernst Kehler*, leitenantas, buvęs pašto inspektorius Pillau mieste; *Berndt von Kugenlegen*, leitenantas, laikraščio redaktorius iš Berlyno; *Max Emendwrfer*, darbininkas iš Frankfurto; *Jakob Eschborn*, korporalas, studentas iš Reino krašto;

Reinhold Fleschnut, kareivis, buvęs raštinės tarnautojas; *Heinz Kessler*, kareivis, mechanikas iš Chemnitz; *Mathaus Klein*, puskarininkas, protestonų kunigas; *Erich Kuhn*, kareivis, darbininkas iš Berlyno; *Fritz Luddenneit*, puskarininkas, darbininkas iš Prūsijos; *Otto Sinz*, kareivis, darbininkas iš Lorach; *Hans Zippel*, puskarininkas;

Anton Ackerman, unijų veikėjas iš Chemnitz; *Martha Arendsee*, Reichstago atstovė iš Berlyno; *Johannes Becher*, rašytoja iš Muncheno; *Willi Bredel*, rašytojas iš Hamburgo; *Wilhelm Florin*, Reichstago atstovas iš Ruro apylinkės; *Erwin Hoernle*, Reichstago atstovas iš Stuttgarto; *Hant Mahle*, jaunimo veikėjas iš Hamburgo; *Wilhelm Pieck*, Reichstago atstovas; *Gustav Sobotka*, mainierių vadas ir Landtago atstovas iš Ruro apylinkės; *Walter Ulbrich*, Reichstago atstovas iš Berlyno; *Erich Weinert*, rašytojas iš Berlyno; *Friedrich Wolf*, medicinos daktaras ir rašytojas iš Stuttgarto.

Amerikietis kareivis Joe Gallo, iš Poughkeepsie, N. Y., sveikina savo močiutę Sicilijoje. Nemažai itališkos kilmės amerikiečių ten susitiko savo gimines.

Rochester, N. Y.

Rugpjūčio 8 d., parapijos darže minėjo lietuvių dieną. Turėjome svečią net iš Berlyno — pulkininką Grinių! Netoli baro būrelis parapijonų šnekučiuoja apie parapijos reikalus. Vienas teiraujasi, kodėl čia nesimato klebono, kitas jam atsako, kad šis parengimas klebonui visai neapeina, todėl, kad ne dėl jo naudos; jauna moteris paaiškino, kad klebonui esąs visų galų suirimas ir esąs kažkur išvažiavęs. Vienas vyrukas, truputį įkaitęs, skundžiasi, kad jam žvakės neduoda ramybės; girdi, bažnytinė atskaita parodo, kad per metus sudegino žvakių už $212, o šventadieniais per sumą, tai yra, per parapijines mišias, vos tik dvi žvakutės ant altoriaus tespykso!

"Lukaut!" pusbalsiai tarė moteris, "storulis ateina." Tačiau, storulis praėjo nesustojęs, tuomet vėl vienas sako: "Šlubis ir vienakis aiškino, kad jau esą sukolektuota suviršketuri šimtai dolerių, o nuo šio pikniko liks vėl gal kokie du ar trys šimtai dėl kažkokio angelsko laikraščio ar buletino; o juk mes nei skaitysime jo, nei jis mums reikalingas.

Kas link klebono sirgliavimo, tai turbūt rusų laimėjimai jam nervus sudarkė. Tuo tarpu dar vienas burbtelėjo taip: Jau nebe šimtai, bet tūkstančiai mūsų pinigų dingo, tai ką čia dabar mums reiškia tie keli šimteliai tai gazietai? Eikime prie baro įsigerkim ir užmirškime."

Ant rytojaus, vietiniame angliškame laikraštyje buvo paaiškinta, kad pinigai buvo renkami ne kokiam ten buletino leidimui, arba tikriau sakant nacių propagandos skleidimui, bet, tikėsite ar ne — sušelpimui nuo karo nukentėjusių lietuvių. **Cvikis.**

Lost Creek, Pa.

Sustreikavo Mainieriai

Lost Creek No. 2 kasyklos darbininkai išėjo į streiką. Streikas prasidėjo rugpj. 11 dieną. Streikuoja apie 400 mainierių. Jų streiką išprovokavo kompanija, pavarydama vieną seną mainierį iš darbo.

Kompanija prie jo priekabę rado, kad jo kišeniuje surado cigaretų ir degtukų. Valstijos įstatymai griežtai draudžia rūkyti mainose, bet juk jis nerūkė. Prie to, pora mėnesių atgal buvo pagautas vienas jaunas kasėjas rūkant mainose ir tai jam bausmė buvo tik viena savaitė paliuosavimo iš darbo, o dabar žmogų visai pavarė. Dalykas tame, kad pirmiau sugautas buvo amerikietis, o dabar ateivis.

Kada užklausta užvaizdos, kodėl tokia nelygybė, tai jis negalėjo tinkamai atsakyti. prieš tokį ateivių diskriminavimą ir paskelbė streiką kasyklos No. 2 angliakasiai. Jiems simpatiją reiškiant dar prisidėjo kitos trys mažesnės kasyklos ir viena laužykla, taip, kad streikuoja jau 900 žmonių.

Štai, kas kaltas už streiką. Aišku, kad mainieriai neleis ponams diskriminuoti ateivius. Diskriminavimai, k u r s t y m a i vienų prieš kitus, tai yra žalingi mūsų kraštui ir kenkia karo laimėjimui. **Mainierius.**

Amerikietis Kapitonas Rickenbacker Gražiai Atsiliepia apie Sovietus

(Tąsa nuo 1-mo pusl.)

kams, apart tuojautinių kovos pasekmių.

"Jeigu Stalinas negali pas mus atvykti, tai mūsų prezidentas ir Churchillas turėtų pas Staliną vykti. Rusija bus mums reikalinga po karo, o mes rusams taipgi būsime reikalingi.

Giria Rusų Lakūnus

Rickenbackerio lėktuvą vairavo rusai lakūnai, ir jis abelnai vadina Sovietų lakūnus "gabiais ir apsukriais."

Atsilankęs į Stormovikų bombanešių fabriką Maskvoj, Rickenbackeris matė "vienintėlius pasaulyje pilnai šarvuotus lėktuvus tankams daužyti."

Sovietų "laukai labai gerai išdirbti ir užsėti, ir tikimasi nepaprastai gausaus derliaus," sakė Rickenbacker.

Jis kaip Amerikos karo departmento pasiuntinys aplankė Sovietų ir kitų Jungtinių Tautų karo frontus.

Middlefield, Ohio

Palaidojom Vincą Valinavičių

Vincas paėjo nuo šeduvos, šiaulių apskričio, Kauno rėdybos. Atvyko į šią šalį dar jaunas, apie 42 metai tam atgal. Atvykęs pirmučiausiai apsigyveno Waterbury, Conn. Čia dirbo geležies industrijoj ir buvo dasidirbęs atsakomingą darbą. Vėliaus atvyko į Clevelandą ir čia dirbo metalo išdirbystėje, pas American Twist Drill Co. Bet čia Vincas tapo pavojingai užnuodytas švino dulkėmis ir jau buvo mažai vilties pasveikimui. Betgi Vincas pradėjo pasveikti ir 1922 metais, parsikvietęs savo brolį iš Waterburio, abu kartu nusipirko ūkį, netoli Middlefieldo, kuriame ir ūkininkavo iki savo mirties.

Velionis mylėjo mokslą ir abelnai aplvietą. Jis atvykęs į šią šalį lankė vakarinę mokyklą ir mylėjo skaityti apšvietą teikiančias knygas ir laikraščius, buvo nuolatiniu Vilnies ir Laisvės skaitytoju, prigulėjo Lietuvių Literatūros Draugijoj ir visur prisidėjo prie darbininkų draugijinio veikimo. Buvo 60 m. amžiaus, nevedęs.

Mirė visai nesirgęs. Sekmadienį Vincas, juokaudamas, dirbo kartu su broliu, vakare skaitė laikraščius ir diskusavo dabartinę pasaulinę situaciją. Pirmadienio ryte, apie 3-čią valandą, brolis pasikėlęs iš lovos gyvulių pažiūrėti, pastinka Vincą abiem rankom susispaudusį kairįjį krūtinės šoną, lipant laiptais žemyn. Jo akys rodė jo sunkias kančias ir tuojaus kniūpščias sukniubo. Skubiai tapo pašauktas gydytojas, bet gydytojui dar nespėjus atvykti ligonis mirė sunkiose kančiose. Atvykęs gydytojas padarė sprendimą, kad ligonis mirė nuo širdies ligos.

Į laidotuves susirinko daug ūkininkų iš plačios apylinkės ir trimis ar daugiau mašinomis atvyko clevelandiečių Draugė K. Romandienė pasakė gražią prakalbėlę prie Vinco karsto ir tapo palaidotas Middlefield kapinėse, rugpjūčio 11 d.

Pasiliko liūdėdami: Vinco brolis, brolienė, dvi brolio dukterys ir sesuo, kuri gyvena Waterbury ir negalėjo atvykti į laidotuves.

Lai būna lengva Vincui šios šalies žemelė. **J. N. S.**

HELP WANTED—MALE
REIKALINGI VYRAI

MEDŽIO KRAUSTYTOJAI
LAIKAS IR PUSĖ VIRŠ 40 VAL. MAŽIAUSIA 8 AR DAUGIAU VALANDŲ VIRŠLAIKIŲ.
MEYER, GRIMES & WEINER, Inc.
160 Jewel Street, Brooklyn, N. Y.
(Greenpoint Ave.)
(195)

V Y R A I
BENDRAM APVALYMO DARBUI. VALANDOS NUO 8 RYTO IKI 4:30 PO PIET. MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7TH AVE., IR 51ST STREET, N. Y. C., NETELEFONUOKITE.
(X)

VIEŠBUČIO
Karidorių Patarnautojai
PATYRĘ. VALANDOS NUO 4 P. M. IKI 12:30 P. M. VAKARAIS. MRS. WAGNER, V I C T O R I A HOTEL, 7TH AVE. IR 51ST ST., NEW YORK CITY. NETELEFONUOKITE.
(X)

REIKIA VIRĖJO IR VIREJUI PAGELBININKO
dirbti kempėje. Alga nenustatoma. Y.M.C.A. kempėje. Pasitarimai — 420 Lexington Ave., Suite 915.
Mr. L. N. Walbridge
(197)

NAKTINIAI VALYTOJAI
GERA ALGA
Kreipkitės į Timekeeper
HOTEL BARBIZON,
140 EAST 63RD ST., N. Y.
(197)

HELP WANTED—FEMALE
REIKALINGOS MOTERYS

KAMBARIŲ APTVARKYTOJOS
..PATYRĘ. DIENINIS DARBAS... VALAND. 8 RYTO IKI 4 PO PIET. MRS. WAGNER, VICTORIA HOTEL, 7TH AVE. IR 51ST STREET, N. Y. C.; NETELEFONUOKITE
(X)

KAMBARIŲ TVARKYTOJOS
Nereikia patyrimo; turi būti suviršiš 18 m. amžiaus; gera proga pakilimui. Kreipkitės į Housekeeper.
HOTEL DIXIE
250 West 43rd St., New York City
(X)

OPERUOTOJOS
IR
PROSYTOJOS
ANT
SLIP COVERS
MACY'S
SANDĖLYJE
Reikia keleto operatorių ir prosytojų ant slip covers. Patyrimas nereikalingas.
Asmenys, dabar dirbanti karinius ar būtinų darbų pramonėse, nebus priimami be paliuosavimo iš buvusiojo darbdavio.
KREIPKITĖS ASMENIŠKAI
47-44 31ST ST.
LONG ISLAND CITY
BMT ar IRT požeminiai traukiniai (Flushing Local) iki Rawson St. Independent traukiniu iki Queens Plaza.
(198)

MAŠINŲ OPERUOTOJŲ
BŪTINOJE PRAMONĖJE
5-KIŲ DIENŲ SAVAITĖ
Aplikantai turi būti 21 m. amžiaus ir norinti dirbti nuo 2:30 P. M. iki vidurnakčio. Laikas ir pusė už viršlaikius, pridedant naktinių šiftų bonus. Aplikantai turi mokėti angliškai skaityti ir rašyti.
Kreipkitės nuo pirmadienio iki penktadienio 8 A. M. iki 12 val. po pietų. Reikalingas raštu pareiškimas atlickamumo.
EAGLE PENCIL CO.
710 E. 14TH STREET, N. Y. C.
(196)

Pittston, Pa.

Pasikalbėjus su vietos Komunistų Part. organizatorium gauta suprasti, kad komunistų veikla pradeda stiprėti. Pirmiau nemažai narių buvo išvažiavę dirbti kitur, tarpe žmonių priešai skleidė "komunizmu bauginimo baubą." Bet dabar darbininkai jau mažiau paiso to bauginimo. Pradeda apsiprasti. Iš kitos pusės Sovietų Sąjungos laimėjimai daug reiškia.

Pittstone rodo paskilbusį judį "Mission to Moscow." Žmonės skaitlingai lankosi.

Progresyviai d a r b i n i n k a i rengia vakarienę, rugsėjo 5 dieną, 3 val. po pietų, 26 Howard St., Wilkes Barrėj. Bilietas bus tik $1. Bus skani vakarienė, alaus ir rodomi judžiai.

Kadangi šiemet nei Literatūros Draugijos apskritys, nei kuopos neturėjo piknikų, tai manau, kad yra gera proga kiekvienam atsilankyti į šią vakarienę, pasimatyti su draugais, pasivalgyti ir paremti darbininkišką judėjimą.

M. Kalauskas.

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Prašė Arbitratoriaus Darbo Partijos Komiteto Pirmam Susirinkimui Brooklyne

Kings apskričio Darbo Partijos Progresyvių Komitetas prašė valstijos vyriausio teismo paskirti bešališką arbitratorių pirmam — susiorganizavimo — mitingui naujai išrinkto Amerikos Darbo Partijos komiteto.

Progresyviai laimėjo didžiumą komiteto narių, rugpjūčio 10-tą įvykusiose nominacijose. Tačiau jie tikisi, kad dabar esą vadovybėje senagvardiečiai bandys pasilaikyti vadeles savo rankose suktais būdais, kaip kad tą padarė prieš du metus.

Kaip rodo oficialiai skaičiai balsų, progresyviai yra gavę komitete 1974 vietas, o senagvardiečiai — 1505.

Ko Prašoma?

Kad teismas paskirtų arbitratorių ir kad jisai prižiūrėtų sekamus veiksnius:

1. Paskyrimą vietos ir laiko komiteto susirinkimui.

2. Prižiūrėtų išsiuntimą pranešimų visiems išrinktiems į komitetą nariams, kad jie būtų išsiųsti registruotais laiškais ir kad pasiektų jų gavėjus bent 48 valandomis anksčiau susirinkimo laiko.

3. Prižiūrėtų išdavimą nario ženklų (credentials) ir įleidimą į susirinkimą ženklus gavusių.

4. Prižiūrėtų vedimą mitingo ir balsavimus, kad balsai būtų tinkamai surokuoti.

Progresyvių Komiteto pirmininkas Joseph Kehoe pakartojo savo pirmesniuose pareiškimuose pasakytą nuomonę, kad bile kokia bešališka agentūra, kaip kad Honest Ballot Association ar bile žinomas bešališkas asmuo, kurį teismas paskirtų, Progresyvių Komitetui būtų priimtinas.

Progresyvių Komitetui šiame darbe talkina advokatai Leo Linder, Advokatų Gildijos New Yorko Skyriaus vice-prezidentas, taipgi Morris Engel ir George W. Fisch.

New Yorko CIO Taryba Priėmė Hillmano Planą Dėl Amerikos Darbo Partijos

New Yorko Valstijos Industrinių Unijų Taryba (CIO), atstovaujanti 900,000 organizuotų unijistų, savo susirinkime rugpjūčio 17-tą, viešbutyje Pennsylvania, vienbalsiai priėmė Sidney Hillmano pasiūlymą, kad Amerikos Darbo Partija būtų perorganizuota pamatais darbo unijų kontrolės.

CIO Pildančioji Taryba nubalsavo paskirti komitetą, kuris bus įgaliotas tuojau pradėti derybas su Amerikos Darbo Partijos viršininkais dėl tarimo įvykdymo. Jie esą įsitikinę, kad pervedus partiją visų unijų kontrolėn, būsią išvengta visokių "izmų," ar tai jie būtų iš dešinės ar iš kairės, ir atidarys galimybes partijoj veikti plačioms masėms unijistų, kurios dabar randasi už tos partijos ribų. Darbo Partija būtų su masėmis darbininkų, aktyviai dalyvaujančių partijos budavojime ir politikoje.

Scena iš naujausios Sovietų filmos "Black Sea Fighters," rodomos Stanley Teatre, 7th Ave., ir 42nd St., New Yorke.

Atletų Kliubo Naujų Narių Gavimui Vajus Pratęstas Iki Naujų Metų

Pereitame Atletų Kliubo susirinkime, įvykusiame 6 dieną rugpj., buvo nutarta pratęsti naujų narių gavimo vajus iki ateinančių Naujų Metų.

Per šį vajų į kliubą galima įsirašyti be įstojimo mokesčio, vien tik užsimokant metines duokles į kliubą ir pusę met. duoklių į YMCA, — kitą pusę už narį užmoka kliubas. Reiškia, norinčiam tapti abiejų šių įstaigų nariu kainuoja, su visomis smulkmenomis, kaip už YMCA lokerio raktą ir pan. tik $6.75.

Kliubo valdyba pusmetiniame susirinkime tapo užgirta iš sekančių:

Joe Peterson, pirmininkas; Walt. Ambotas, iždininkas; Domas Klinga, finansų raštininkas; Petras Butkus, užrašų raštininkas; Franas Venys, vice-pirmininkas ir Antanas Ratkus, biznio vedėjas.

Kliubas turi leidimą pardavinėti savo patalpose alų ir vyną. Jo adresas yra 168 Marcy Ave. ir čia dažnai būna surengiama smagių pažmonių, ypatingai išleistuvių išeinantiems į Dėdės Samo tarnystę kliubo nariams, kurių yra išėjusių jau gana daug.

Rep.

Perspėja nuo Netikro Seržanto

Armijos viršininkai perspėjo civilinius saugotis uniformuoto gabaus sukčiaus, kuris save vadinąsis "seržantu Martini" ir nešiojąs visą virtinę pagarbos požymių ir medalių. Jis neseniai iš vienos kario motinos Brooklyne išgavęs $180 žadėjimu pagelbėti jos sūnui.

Tas sukčius esąs atlankęs daugelio karių šeimas New Yorke ir artimose New Jersey kolonijose įsigijimui pažinčių, kad paskui galėtų apsukti. Jis pripasakojąs graudžių ir įspūdingų pasakėčių apie neva veiksmus karo frontuose greta su tų šeimų kariais ir taip įgaunąs jų pasitikėjimą.

Tūkstantinę Pasiuntė Išvalyti

Arthur Gordon pasiuntė savo kostiumą išvalymui. Tačiau pirm dedant į kubilą, valytuvės darbininkės, kaip paprastai, išvertė kišenius, pažiūrėti, kad nebūtų kas palikta sunaikinamo ar žalingo. Kišeniuje jos rado $1,390. Pašauktas, savininkas greit atbėgo atsiimti juos nevalytus ir radėjoms, Miller ir Whitehead, paliko penkdešimkę.

Mrs. Blanche Dreyfuss, 69 m., nusižudžius iššokdama pro langą iš 11-to aukšto apartmento, 480 Park Ave., New Yorke.

Rakandų apmušėjams leista pakelti algos nuo 2 iki 10 centų per valandą.

Sugrįžo iš Tarnybos Užsienyje

Šiomis dienomis svečiuojasi ir ilsisi pas savo motiną, Brooklyne, karys Pvt. John Schnokis. Jis neseniai sugrįžo iš tarnybos Alaskoj ir Icelandijoj. Jis užsienyj ištarnavo su aviacijos korpusu (Air Corps) 11 mėnesių ir dabar gavo nuo pareigų atleidimą 15-kai dienų.

Jonas turi ir tris medalius, tačiau neteko sužinoti, už ką jis juos užsitarnavo.

Linkime Jonui gero poilsio, o sugrįžusiam tarnystėn, vėl sekmingai tarnauti Dėdei Samui. Rep.

Kūdikis Užsimušė

Mrs. Lawrence McGurk nuėjo su savo 21 mėnesio amžiaus sūneliu Edwardu ant aukšto namo stogo, 7200 Ridge Ave. Vaikutis stuboje buvo išmokęs išlįsti pro savo žaisminio gardelio tvorą ir stogo užtvaras jam atrodė kita tokia tvora, reikalinga perlįsti. Motinai užsižiūrėjus į kitą šoną, vaikas perlindo ir nukritęs kieman užsimušė.

J. Litvinską Apvogė

Pirmadienio vakarą, tarp 9 ir 10 valandos, vagis ar vagys įsibriovė į J. Litvinsko kambarius, 408 So. 2nd St. ir viską labai išgriozdė, išvartė. Matomai, jieškojo pinigų, bet tų neradę, išnešė tik radiją. Blogdariai jėję pro langą nuo gaisrinių laiptų.

P. Š.

Jūrininkai Pikietuos Peglerį

Prekybinio laivyno jūrininkai, nukentėję nuo Hitlerio submarinų vežant reikmenis mūsų kariškoms jėgoms ir talkininkams, taipgi našlės tų jūrininkų, kurie daugiau negrįžo, rugpjūčio 19-tą pikietuos Westbrook Pegler prie World-Telegram raštinės.

Jūrininkų unijos prezidentas Joseph Curran sako, kad jūrininkai protestuos prieš "naciškus Peglerio pareiškimus" ant jūrininkų. Protestuos vardan 4,751 jūrininkų, kurie lig šiol jau padėjo gyvastis arba yra dingę be žinios.

Dr. Petras Gustaitis Grįžo į Ligoninę

Šią savaitę Dr. Petras Gustaitis, brooklynietis, tapo iš armijos perkeltas į Post Graduate ligoninę 6 savaitėm praktikuotis operacijų. Po šešių savaičių jis vėl grįš į militarę tarnybą kaipo chirurgas.

Pastaruoju laiku Dr. Gustaitis militarėje tarnyboje buvo Massachusetts valstijoj, arti Bostono. Kur bus siunčiamas iš ligoninės, po praktikos chirurgijoje, tai priklauso nuo armijos vyriausybės.

Išteisino Negrą

Teisėjas Solomon išteisino Rodnick Lord, negrą, buvusį areštuotą tik už atrodymą "įtartinu," kada jis ėjo gatve žiūrinėdamas į krautuvių langus.

Teisėjas išbarė jį areštavusį policistą Ernst Menkel, sakydamas, kad krautuvių langai yra padaryti žiūrėti pro juos ir žiūrėjimas yra kiekvieno privatiška teisė.

Teismas Įsakė Turėti Rinkimus

Vyriausio Teismo apelinčinė divizija Albanėj patvarkė, kad New Yorko valstija privalo turėti gubernatoriaus pavaduotojo (Lieutenant Governor) rinkimus šį rudenį.

Už rinkimus pasisakė teisėjai Hill, Bliss ir Heffernan, prieš rinkimus — Crapser. Šis teismas patvirtino žemesniojo teismo sprendimą, kad balsuotojai privalo savo balsais pasisakyti, kas bus gub. pavaduotoju. Tačiau sprendimas dar nebūsiąs vykdomas tuojau, klausimas dar keliamas į aukščiausį valstijos teismą—Court of Appeals.

Gubernatoriaus pavaduotojui Thomas W. Wallace, Schenectady republikonui, mirus pereitą mėnesį, prokuroras Goldstein, reikšdamas republikonų viršininkų nuomonę, sakė, kad nereikia kito rinkti, nes jie taip būtų galėję pasiskirti saviškį toms pareigoms.

Sukčiaus "Meilė"

Irving Lehrer, 34 m., 309 W. 57th St., New Yorke, areštuotas įkaltinimu p-lės Martos Kramer, 65 Ocean Ave., Brooklyne, mokytojos, kad jis meilindamasis prie jos apsukęs ją ant $2,000. Jis pirma susitaręs su ja susituokti, paskiau išradęs pasaką apie jam grėsiančią bausmę dėl nemokėjimo taksų ir pasiskolinęs iš jos pinigus, o kuomet ji sužinojo, kad jis turįs žmoną ir kūdikius, jis dingo be žinios.

Krameriūtė jį susekė darbe garsinimų agentūroj, Radio Feature Service, Inc., 40 E. 49th St., New Yorke. Sakoma, kad jis taip nuskriaudęs mažiausia dvi kitas moteris.

Visuomenės Aptarnavimų Komisija įsakė busų kompanijoms New Yorko valstijoj leisti ant kelio daugiau busų tose vietose, kur perdaug kamšos ir atsteigti pereitą gegužės mėnesį panaikintas linijas.

SUSIRINKIMAI

BROOKLYNO MOTERIMS

Lietuvių Moterų Apšvietos Kliubo susirinkimas įvyks rugpj. 19-tos vakaro 8 val., 419 Lorimer St. Kviečiame ir ne nares. — Valdyba.

REIKALAVIMAI

Reikalingas senyvas žmogus, rytinis darbininkas prie Bar & Grill biznio. Gera alga ir lengvos darbo sąlygos. Prašome telefonuoti: HA. 9-8376 (192-195)

Reikalinga namų aptarnautoja. Esame biznierių pora su berniuku, vienų ir pusės metų amžiaus. Rezidencija prie Seagate iki rugsėjo (Sept.) 15 d., vėliau Flatbush. Telefonuokite Esplanade 2-5091 nuo 7 iki 10 v. v. Klauskite Firester. (195-200)

Reikalinga Superintendent, prižiūrėti 27 šeimų apartmentinį namą. Garu šildoma, karštas vanduo. Maži pataisymai. Kreipkitės: 1060 Hancock St., arti Bushwick Ave., Apt. 1, Brooklyn, N. Y. (195-200)

PIKNIKAS

BROOKLYN, N. Y.

Sekmadienį, rugpjūčio 29 d. įvyks piknikas, rengiamas bendrai lietuvių draugysčių. Pelnas skiriamas Amerikos Raudonajam Kryžiui. Bus Klaščiaus Parke, Betts ir Maspeth Aves., Maspeth, L. I. Komitetas susideda nuo Piliečių Kliubo, Šv. Jurgio Draugystės, Dr. Martin Liuterio Draugystės ir Lietuvių Susivienijimo Amerikoj. Rengimo Kom. kviečia visus dalyvauti, paremti finansiškai šią svarbią organizaciją, Raudonąjį Kryžių. — J. Y. (193-195)

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
Darbininkų Įstaiga
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Banketų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
KETURIOS BOLIŲ ALLEYS
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN
GERAI PATYRĘ BARBERIAI

★ LIETUVIŠKAS ★
TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Kasdien Turime
KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

F. W. Shalins
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tenl. VIrginia 7-4499

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių kitokių grupių ir pavienių. Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp Broadway ir Stone Ave.
prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

Lietuvių Kūro Kompanija
Nelaukite iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutinam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.
Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:
Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
Stanley Rutkūnas
Savininkas
282 Union Ave.
BROOKLYN, N. Y.
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
Paukštienos pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
Tel. EVergreen 4-9612

Naudokitės Gera Proga
Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.
30 Dienų Nuolaida
Akiniai už $7.50
Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už $7.50.
STENGER & STENGER, Optometrists
394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
GRAŽIAI ĮRENGTA SUSIĖJIMAMS ĮSTAIGA
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.
Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Gražus Pasirinkimas
Paauksuotas $1.00 ir aukščiau
Auksinis $3.50 ir aukščiau.
Puikiausi moderniniai žiedai.
Setas $30.00 ir aukščiau.
Inicialinis žiedas, $15.00 ir aukščiau.
3-jų kavalkų setas, $2.50 ir aukščiau.
ROBERT LIPTON, Jeweler
701 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173 ATDARA VAKARAIS.

NOTARY PUBLIC
TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.